Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 3 август шанба
Сотувда эркин нархда
№ 159-160 (2987-2988)

Ўзбекистон - Япония: ҳамкорликнинг янги босқичи

Ғурур

Президентимизнинг Япония заминига қилган расмий ташрифини, бутун халқимиз каби, биз ҳам зўр эътибор ва қизиқиш билан кузатиб бордик. Айниқса, сафар якунларига бағишланган телекўрсатувларни кузатар эканман, халқим учун, Ватаним учун, Президентим учун ғурурландим.

Энди ўзингиз айтинг, Ғарбда Америка билан, Шарқда Япония билан шундай ҳамкорликни йўлга қўйганимиздан кейин дунёнинг бошқа мамлакатлари ҳам бизнинг диёримизга ўзгача меҳр, ҳавас билан қарамайдими?!

Сафар мобайнида амалга оширилган ҳар бир учрашув, ҳар бир музокара Ўзбекистоннинг Японияда қанчалик салоҳиятли, салмоқли ўрни борлигини кўрсатиб турди. Таъбир жоиз бўлса, японлар худди ўзларининг азалий қондошларини кутиб олгандай муносабатда бўлдилар. Зеро, шундай киндик қони тўкилган муқаддас ватандан йироқда дунёдан кўз юмган японлар мангуга жой олган қабрлар қанчалик эъзозланганлигига, инсоний муносабатда бўлинганлигига шу йилнинг ўзида Япониядан ташриф буюрган оддий фуқароларнинг ўзлари ишонч ҳосил қилдилар. Ана шу мисол орқали икки халқ инсон қадрини қанчалик баланд тутиши, фазилатлари муштарак эканлиги яққол намоён бўлди.

Президентимиз Токиодаги Васеда университетида энг фозил ва мўътабар инсонлар даврасида Ўзбекистоннинг тутган йўли, халқимизнинг асл мақсадлари ҳақида гапирганларида ҳамма бутун вужуди қулоққа айланиб тинглаганининг гувоҳи бўлдик. Мен болаларимга «Ана, эшит, Юртбошимиз олис Япония заминида ўзимизда амалга оширилаётган буюк ишлар ҳақида содда, тушунарли тилда гапиряптилар. Бундан ҳаммамиз ғурурланишимиз керак» дедим. Ростдан ҳам, ғурурланмай бўладими?! Айниқса, япон миллатининг фахри-ғурурига айланган Император Акихито билан бўлган ҳаяжонли учрашув бизга қаттиқ таъсир қилди. Ўз қароргоҳининг ичкарисида кутиб олиши керак бўлган Император барча протоколларни четга суриб ташлаб, Юртбошимизга пешвоз чиқди. Ул зотнинг ўзбекистонлик меҳмонни қандай кузатиб қўйганлигига эътибор бердингизми? Президентимиз ўтирган машина жўнаб кетмагунча Император ҳурмат бажо қилиб турди. Бундай юксак эҳтиром ер юзидаги барча минтақаларда тинчлик ва осойишталик учун собитқадамлик билан курашаётган Ислом Каримовга, бу инсон раҳбарлик қилаётган Ўзбекистонга нисбатан кўрсатилган шарафдир.

Мен ана шу сафар муносабати билан вужудга келган юксак кўтаринкилик, олий кайфият бутун халқимиз руҳига сингиб кетишини жуда-жуда истардим. Чунки ҳар қандай баланд чўққи, ҳар қандай юксак марра комил ишонч билангина забт этилади. Президентимизнинг Японияга қилган ташрифи ҳар бир ватандошимизга янги куч-қудрат ато этиши муқаррар деб ўйлайман.

Қаҳрамон БОБОҚУЛОВ,
меҳнат фахрийси,
Сурхондарё вилояти.

Мана беш йилдирки "Silk Road" Ўзбекистон-Япония қўшма корхонаси ишлаб чиқараётган маҳсулотлар жаҳон бозорида муваффақиятли рақобатлашмоқда. Наманганда тайёрланаётган табиий ипак толалар сифат жиҳатидан дунёда ишлаб чиқарилаётган бу каби маҳсулотлардан қолишмайди. Қўшма корхона савдо тамғаси босилган маҳсулот "Quality Summit New York-2002" халқаро мукофотига сазовор бўлгани ҳам бежиз эмас.

«SILK ROAD» — мустаҳкам дўстлик меваси

Мазкур қўшма корхона 1998 йилда ташкил этилган бўлиб, у Наманагандаги "Атлас" акционерлик жамияти, яъни аввалги ипак ва силлиқ матолар ишлаб чиқарадиган комбинатда жойлашган. Ушбу жамиятда хорижий инвестицияларни жалб қилиш борасида дастлабки ижобий ишлар амалга оширилди. Ўзбекистоннинг узоқ муддатли стратегик ҳамкори, жаҳоннинг иқтисодий жиҳатдан энг ривожланган давлатларидан бири Япония вакиллари ушбу корхонага қизиқиш билдирди. Ана шу тарзда Кунчиқар мамлакатининг "Марубени корпорейшн", "Жаидо" ва "Канебо ЛТД" компаниялари билан биргаликда "Silk Road" ("Ипак йўли") қўшма корхонаси ташкил этилди.

Наманганлик тўқимачилар ўзаро фойдали ҳамкорлик тамойиллари асосида 49 фоиз низом жамғармасига эга бўлган ҳолда Фарғона водийсида биринчи Ўзбекистон — Япония қўшма корхонасини ташкил этди. Ички бозор атлас ва беқасам билан тўлиб кетгани боис фаолияти тўхтатиб қўйилган тўқимачилик комбинатининг ишлаб чиқариш майдонлари Япониянинг "Канебо" компанияси ишлаб чиқарган замонавий пиллакашлик ускуналари билан жиҳозланди.

— Биз ўзбекистонлик шерикларимиз билан бирга дастлабки қийинчиликларни муваффақиятли енгиб ўтдик, — дейди маҳсулотларни сотиш масалалари бўйича корхона директори, жаноб Тэрао Киндзо. — Қўшма корхона ўз фаолиятининг дастлабки йилида 22 тонна сифатли маҳсулот ишлаб чиқарди, унинг ярмидан кўпи экспорт қилинди. Бу ўзбек ҳамкорларимизга қарийб ярим миллион доллар валюта тушуми олиб келди. Бундай кўрсаткичлар ўзаро фойдадан дарак беради ва бугунги кунда мен мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик келгусида мустаҳкамланиб, ривожланишига ишончим комил.

"Silk Road" қўшма корхонаси фаолиятининг иккинчи йилида экспорт ҳажми 76,5 тоннани ташкил қилди ва деярли 2 миллион доллар фойда олинди. Қўшма корхона йилдан йилга ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириб ва янги истиқболли технологияларни жорий этиб, Наманагандаги ўз маҳсулотини экспорт қилувчи корхоналар орасида етакчи ўринни эгаллади. Ўтган беш йил мазкур ҳамкорлик жуда мустаҳкам эканлигини кўрсатди.

Бу ерда ўтган йилнинг биринчи ярмида 55 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилиб, унинг 49,9 тоннаси экспорт қилинган бўлса, жорий йилда корхонада тайёрланган 63,2 тонна маҳсулотдан 58,5 тоннаси хорижга сотилди. Экспорт ҳажми эса ўтган йилга нисбатан 8,58 тоннага кўпайди.

— Қўшма корхонамизда 450 киши меҳнат қилади, — дейди корхона бошқаруви раиси Маҳаммадюсуп Матмусаев. — Уларнинг ўртача иш ҳақи 35 минг сўмни ташкил қилади. Бу ерда меҳнат жамоасини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, ишлаб чиқаришдан ташқари инфратузилмани кенгайтириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

"Silk Road" корхонасига Европа тикланиш ва тараққиёт банки катта ёрдам берди. Ушбу халқаро ташкилотдан 5 миллион доллар миқдорида кредит олинди. Бу эса энди оёққа тураётган корхонага катта кўмак бўлди. Бугунги кунда кредит ўз вақтида, келишилган қатъий жадвал бўйича қайтарилмоқда.

Қўшма корхонанинг иккинчи ҳаммуассиси — "Атлас" акционерлик жамияти бу йил янги инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш устида фаол ишламоқда. Жамият хитойликлар билан ҳамкорликда пахта толасини қайта ишлаш ва ип газлама ишлаб чиқариш бўйича корхона ташкил этишни режалаштиряпти. Бундан ташқари, Швейцариянинг "ЛКС" фирмаси билан қўшма корхона таъсис этиш тўғрисидаги ҳужжат имзоланди. Бир сўз билан айтганда, Буюк ипак йўли карвонлари ўтган Наманганда аждодларимиз асос солган савдо анъаналари давом эттирилмоқда.

И. РАЗЗОҚОВ,
(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: корхона ҳаётидан лавҳалар.
А. ТЎРАЕВ олган суратлар.

Олий Мажлиснинг IX сессияси олдидан

Мақом ҳам, мазмун ҳам ўзгача

Қонун — етакловчи куч

Парламентимизнинг бўлажак сессияси муҳокамасига тақдим этилган бир қанча қонун лойиҳалари қаторида «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Қонуннинг янги лойиҳаси қўйилганлиги кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотмоқда. Ҳатто Олий Мажлиснинг IX сессияси кун тартиби билан танишиб улгурган муштарийларимиз, хусусан, статистика соҳасида фаолият кўрсатаётган аксарият мутахассислар ушбу қонун лойиҳаси амалдагисидан нимаси билан фарқ қилади-ю ва у ҳаётимизга қандай янгиликлар олиб киради, деган саволлар билан таҳририятимизга мурожаат этишаётир. Ҳақиқатан ҳам, ушбу қонуннинг янги лойиҳаси (янги таҳрирда эмас) тайёрланишининг сабаби нимада?

Маълумки, айни пайтда амалда бўлган «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Қонун бундан тўққиз йил муқаддам, яъни мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотлар эндигина тайин этила бошланган бир пайтда қабул қилинган. Аммо ортда қолган ана шу давр ичида ҳаётимизда шу қадар кўп ўзгариш ва янгиланишлар содир бўлдики, баъзан уларни англаб, ҳис этмоқ учун янгича нигоҳ талаб қилинади.

(Давоми 2-бетда).

Тақдимот

Дурдона асарлардан намуналар топширилди

Кеча Бадиий Академиянинг марказий кўргазма залида Ўзбекистондан чет элга олиб кетилган ва халқ бойлиги бўлган архив ҳужжатларини қайтариб олиб келиш бўйича Олий Мажлис ҳузуридаги махсус комиссиянинг Камолиддин Беҳзод музейига туҳфа сифатида, унинг бетакрор миниатюра асарларидан слайдалар, факсимил репродукцияларининг тақдимоти бўлиб ўтди. Бу бебаҳо ашё «Бодлеан» оммавий кутубхонаси, Виктория ва Альберт (Буюк Британия) музейларидан келтирилган. Олинган 42 слайдадан факсимил репродукциялар қилиш мақсадида компакт дисклар тайёрланган.

Махсус комиссия Мисрдаги элчихонамиз билан ҳамкорликда олиб борган изланишлар натижасида Қоҳира шаҳридан 100 га яқин намуналарни юртимизга олиб келди.

Камолиддин Беҳзод мўйқалами билан яратилган ушбу асарлар Қоҳира шаҳрининг «Дор ал-кутуб» мажмуасида сақланмоқда. Саъдий Шерозий «Бўстон»и қўлёзмасининг нусхасида мусаввир Беҳзод қўли билан ишланган (ҳажми 21x30,5 см), Ҳирот мактабининг гўзал намуналаридан бўлган олтита миниатюра бор.

Олий Мажлиснинг махсус комиссияси раиси, академик Неъматилло Иброҳимов излаб топилган санъат асарларининг тарихи тўғрисида қисқача ахборот берди.

Маросимда Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси, жаноб Гамил Файид, Эрон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги элчисининг маданият ишлари бўйича ўринбосари, жаноб Иброҳим Худоёр ва Олий Мажлис қўмиталари раислари Эркин Воҳидов, Ўткир Ҳошимов ва Нарзулла Жўраевлар иштирок этдилар.

М. ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўқинг!

— Бир ҳафта шу ерда ғишт қуйсаларинг, уйларингга соғ-саломат кетаверасизлар.

2-бет

Тўқнашувда 50 киши қурбон бўлди.

3-бет

Кичик ва ўрта бизнесга эътибор

Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика Мувофиқлаштирувчи кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни Бош вазир ўринбосари, Кенгаш раиси Р. Азимов бошқарди. Мажлисда 2002 йилнинг биринчи ярмида кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш бўйича фаолият якунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 18 июлдаги мажлисида берган кўрсатмаларидан келиб чиқиб, соҳани тубдан ривожлантириш чора-тадбирлари кўриб чиқилди.

Таъкидландики, 2002 йилнинг биринчи ярмида кичик ва ўрта бизнес, хусусий тадбиркорлар фаолияти анча фаоллашди. Рўйхатга олинган кичик ва ўрта бизнес корхоналари сони 18 фоизга кўпайди ва 224 мингтани ташкил этди. 26,7 мингта янги кичик ва ўрта бизнес корхонаси ташкил этилди, бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,7 марта кўпдир. Рўйхатга олиш жараёнининг соддалаштирилиши, улар фаолияти учун шарт-шароитларнинг эркинлаштирилиши бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобига 198,9 мингта янги иш ўрни яратилди, бу прогноз кўрсаткичларидан 1,5 марта кўп. Кичик ва ўрта тадбиркорликнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 33 фоизга етди.

Кичик ва ўрта бизнес субъектларига тижорат банклари томонидан ажратилган кредитлар ҳажми прогноз кўрсаткичларидан 15 фоиз ортиб, 87,6 миллиард сўмни ташкил этди. Ажратилган микрокредитлар ҳажми 2,5 марта кўпайди ва 18 миллиард сўмни ташкил этди. Хорижий кредит линиялари маблағларидан 40,4 миллион АҚШ доллари ўзлаштирилди. Микро, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун 266,7 миллион АҚШ доллари миқдоридаги қўшимча хорижий кредит линиялари ва грантларини жалб этиш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг дастурий кўрсатмаларидан келиб

(Давоми 2-бетда).

Комиссия мажлиси

Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш бўйича республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар ва бошқа республика ташкилотларининг 2002 йил биринчи ярим йиллигида қишлоқ аҳоли пунктларини газ ҳамда сув таъминоти тармоқларига улаш борасидаги вазифаларни бажариш бўйича ишлари якунлари таҳлил қилинди.

Мажлисни Бош вазир ўринбосари, комиссия раиси Р.Азимов бошқарди.

Таъкидландики, 2002 йил январь-июнь ойларида қишлоқларда 993,9 километр сув тармоқлари ва 1681,8 километр газ тармоқлари фойдаланишга топширилди. Бунда иш суръатлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан тегишли равишда 1,3 ва 1,1 марта ортди. 249 та қишлоқ аҳоли пунктига илк бор ичимлик сув, 170 та қишлоққа табиий газ етказилди. Жорий йилнинг биринчи ярмида дастурни амалга оширишга сарфланган капитал маблағлар 10,5 миллиард сўмдан ортди.

Айни пайтда қуйидаги белгиланган вазифаларни бажаришда орқада қолиш кузатилмоқда:

— қишлоқ аҳоли пунктларини ичимлик сув билан таъминлаш бўйича: Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Наманган, Сурхондарё вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасининг Нукус, Қўнғирот, Мўйноқ, Амударё, Чимбой, Кегейли, Бухоро вилоятининг Ғиждувон, Шофиркон, Қашқадарё вилоятининг Қамаши, Ғузор, Навоий вилоятининг Навбаҳор, Нурота, Наманган вилоятининг Чуст, Самарқанд вилоятининг Қўшработ, Сурхондарё вилоятининг Бойсун, Олтинсой, Сариосиё, Шеробод туманларида;

— қишлоқ аҳоли пунктларини табиий газ билан таъминлаш бўйича: Андижон, Бухоро, Наманган, Сурхондарё ва Хоразм вилоятларида ҳамда Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ, Чимбой, Қораўзак, Бўзатов, Андижон вилоятининг Қўрғонтепа, Улуғнор, Бухоро вилоятининг Олот, Жондор, Пешку, Жиззах вилоятининг Фориш, Қашқадарё вилоятининг Чироқчи, Деҳқонобод, Сурхондарё вилоятининг Бойсун, Шеробод, Шўрчи, Бандихон туманлари, Хоразм вилоятининг Хазорасп туманида.

(Давоми 2-бетда).

Бир можаро тарихи

Ҳақиқат чала бўлмайди

Қаламкаш юрагида исёнкор руҳ, ҳақиқатни аниқлашга чанқоқлик, баҳсдан чўчимаслик хислатлари бўлса қандай яхши! Негаки, мана шу руҳ, мана шу чанқоқлик уни рост сўзни сўзлашга, ҳаётимизда учрайдиган айрим хато ва камчиликларни очиб ташлашга хизмат қилади.

Бугунги матбуот, радио ва телевидение кўпдан-кўп танқидий чиқишлар қилаётганлиги, албатта, қувонарли ҳолдир.

Оммавий ахборот воситаларида айтилган сўзни отилган ўққа ўхшатиш мумкин. Ўқни қайтариб бўлмайди. Шундай экан, ҳар бир қаламкаш «тепки»ни босишдан аввал нишонни яхшилаб мўлжалга олгани тузук.

Мана, бир неча ҳафтадирки, Сирдарё вилоятида Шароф Рашидов тумани раҳбариятини қаттиқ танқид остига олган «Адолат кўзгуси» газетасининг «Ҳолвани ҳоким ейди, калтакни етимми?» сарлавҳали мақоласи қизғин баҳсу мунозараларга сабаб бўляпти.

Камина бу танқидий чиқиш муаллифлари билан тортишиш, уларга ақл ўргатиш фикридан йироқман. Бир ҳамкасб сифатида тумандаги «Истиқлол» деҳқон ва фермер хўжаликлари бирлашмасида экин экилмай қолиб кетган баъзи майдонлар, бу майдонларда етиштирилиши мумкин бўлган ҳосил ҳақидаги гапларга қўшиламан.

Бир қараганда, «Адолат кўзгуси» газетаси қаламкашлари «Истиқлол»да фаолият юритаётган «Азизбек-Н» фермер хўжалиги раҳбари Нуриддин Тўғизовнинг манфаатларини ҳимоя қилиб, тўғри иш тутгандек кўринади. Бундай дейишимизнинг сабаби газетачилар айнан фермер хўжалиги раҳбарининг мурожаатидан сўнг текширув ўтказиб, газетада ўз хулосаларини баён этишган. Шу ўринда бир мозийга қайтиб оламиз.

Ўтган йили айнан мана шу «Азизбек-Н» фермер хўжалиги раҳбари ердан фойдаланиш қонун-қоидасини яхши билгани ҳолда 25 гектар ерга шоли экканди. Туман прокуратураси бу ноқонуний хатти-ҳаракатни текшириб, фермер хўжалиги раҳбарлари устидан жиноий иш қўзғатади. Туман суди эса кечикиб бўлса ҳам, фермер хўжалиги ва «Истиқлол» ўртасида шартнома тузилганлиги, шоли ниҳоллари сув бетини қоплаганлиги, жаноб Тўғизов хатти-ҳаракатида катта ижтимоий хавф йўқлигини ҳисобга олиб, уларга жазо чоралари қўлламади. Аслида Нуриддин Тўғизов ва фермер хўжалигининг иш юритувчиси Норбек Ўриновларга бу бағрикенглик ўшанда тарбия ролини ўташи лозим эди. Афсуски, бундай бўлиб чиқмади.

Шароф Рашидов тумани Сирдарёнинг энг сув танқис, ишчи кучи ва техника етишмайдиган ҳудуди ҳисобланади. Ўтган йили тумандаги бир қатор хўжаликлар, фермерлар, оилавий пудратчилар сув танқислиги азобини бошидан кечирганлигини кўпчилик яхши эслашади. Бу оддий ҳақиқатни яхши билган фермер хўжалиги раҳбарлари танбеҳни писанд қилишмади. Улар манфаатини ҳимоя қилган муаллифлар эса ўтган йилги воқеаларни билмасликка олиб, ҳар икки «шоликор»ни эзилган, хўрланган, ҳақ-ҳуқуқи поймол қилинган шахс сифатида таърифлашади. Аслида-чи?

Тўғизов ва Ўриновлар бирваракайига ҳам ҳуқуқ-тартибот идораси раҳбарларини, ҳам туман ҳокимлигини чалғитишган. Улар ўз тушунтириш хатларида ернинг шўрини, ундаги ўт уруғларини йўқотиш мақсадида 9 июнь куни шоли пайкалларига сув очганлигини баён қилишган. «Бобур» дон қабул қилиш манзили раҳбарлари эса 9-14 июнь кунлари «Азизбек-Н» фермер хўжалиги дон топширишни давом эттираётганлиги ҳақида маълумот беради. Шу ўринда бир неча ҳақли саволлар туғилади: нега фермер хўжалиги ўз ғалласини қўшни Оқолтин туманига олиб борди? Бу жаноблар наҳотки тушгача дон топшириб, тушдан кейин 25 гектар майдонга сув очишади? Бундай ёлғон фақат Тўғизов ва Ўриновларга керак эди. 25 гектар майдонни шудгорлаш, молалаш, пол олиш, жўяк тортиш юмушларига бир кун эмас, ҳафталаб вақт кетади. Бу — масаланинг бир томони. Сув анқога шафе бўлган ўша дамларда улар 25 гектар майдондаги ниҳолларни каналдан рухсатсиз, аниқроғи, ўғирлик билан суғоришади.

(Давоми 2-бетда).

Мақом ҳам, мазмун ҳам ўзгача

(Давоми. Боши 1-бетда).

Дарҳақиқат, шундай. Ҳозир ҳаётимиз ой сайин эмас, кун сайин шиддат билан ўзгариб бормоқда. Ижтимоий муносабатлар шакли ҳам, мазмуни ҳам замон суръатига ҳамоҳанг янгиланаяпти. Демак, қонун замон ўзгаришларидан орқада қолмаслиги керак. Аксинча у етакловчи куч бўлмоғи лозим. Мутахассисларнинг эътироф этишича, биринчи ўқишда тақдим этилаётган мазкур қонун лойиҳаси ҳам ана шу эҳтиёж сабаб туғилган. Қолаверса, бугун мамлакатимизда макроиқтисодий барқарорликка эришиш, мулкчилик шаклларини ўзгартириш ва иқтисодиёт тармоқларини қайта тузишда ижобий натижаларга эришилди. Табиийки, бундай шароитда давлат статистикаси сифат жиҳатидан ўзгача мазмун касб этиши керак. Яъни, айни соҳа самарали иқтисодий ва ижтимоий сиёсатни белгилашда ҳукумат учун бир воситагина бўлиб қолмай, балки жамиятни иқтисодий вазият тўғрисидаги маълумотлар билан таъминловчи мукаммал тизимга айланиши зарур. Бу масаланинг бир томони. Бундан ташқари, бугун мамлакатимиз жаҳон ҳамжамиятининг таркибий, мустақил қисми ҳисобланар экан, унинг статистика тизими ҳам бу борада халқаро амалиётда қабул қилинган қоидаларга тўлиқ жавоб бериши даркор. Бу мазкур қонун лойиҳаси ҳақиқатан ҳам давр эҳтиёжи туфайли туғилганлигининг яна бир далилидир. Тўғри, амалдаги қонун ҳам ўз вақтида зиммасидаги вазифани ўтади, кўпгина муаммоларга ойдинлик киритди, дейиш мумкин.

Мақсад ва муддао

Лойиҳа 16 моддадан иборат бўлиб, давлат статистикасини ташкил этиш тартибини белгилаб беради. Ва, мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий вазият ҳақида статистик маълумот тўплаш, уни умумлаштириш, тарқатиш ва сақлаш билан боғлиқ ҳуқуқий муносабатларини тартибга солади. Мазкур ҳужжат лойиҳаси амалдаги қонундан кўп жиҳатлари билан фарқ қилади. Аввало, лойиҳада статистик тизим фаолияти холис, аниқ, долзарб ва ошкоралик тамойилларига асосланиши алоҳида таъкидланган. Энг муҳими, қонун лойиҳасида давлат статистикаси ваколатли органи ва унинг ҳудудий бўлимларига мустақил мақом берилиши кўзда тутилган. Лойиҳада давлат статистикаси органларига берилган ҳуқуқлар ҳам шунга яраша ўз ифодасини топган. Масалан, улар давлат статистика ҳисоботларини тақдим этиш тартибини бузаётган шахсларга нисбатан қонунга мувофиқ равишда жарима санкцияларини қўллаш ёхуд олинаётган статистика маълумотларининг тўлиқлиги ҳамда холислигини экспертизадан ўтказиш ҳуқуқига эга.

Албатта, қонун лойиҳасининг алоҳида ажралиб турадиган жиҳатлари шундангина иборат эмас. Дейлик, лойиҳада ваколатли статистик органнинг бошқарув фаолиятини демократлаштириш мақсадида коллегиал статистика Кенгаши ташкил этилиши ҳам белгиланган. Давлат статистикасининг ваколатли органи ҳузурида тузилажак айни Кенгаш соҳа ривожи, фаолиятини мувофиқлаштириш муаммолари билан шуғулланади.

Жаҳон андозаларига мос

Қонун лойиҳасини тайёрлаш жараёнида халқаро тажрибага алоҳида эътибор қаратилди. Унда БМТнинг Статистика комиссияси ва Европа иқтисодий комиссияси статистик органи ҳамда Халқаро Валюта Фонди тавсиялари ўз аксини топди. Бундан ташқари, янги қонун лойиҳасида мамлакатимизнинг миллий манфаатлари, унинг маъмурий, ижтимоий-иқтисодий ўзига хос хусусиятлари ҳам ҳисобга олинди.

Бир сўз билан айтганда, бўлғусида ушбу қонуннинг қабул қилиниши статистика ҳисоботи шаклларини уйғунлаштириш, соддалаштириш ва уни тақдим этиш механизмини такомиллаштиришга кенг имконият очади. Шунингдек, ҳисобот тизими халқаро мезон талабларига тўлиқ жавоб бериши учун мустаҳкам ҳуқуқий замин яратади.

Ҳаммага аён, қабул қилинган ёки қилинажак қонунларнинг ҳар жиҳатдан пухта, адолатли ва мукаммал бўлиши парламентимизнинг асосий мақсадларидан биридир. Шу вақтгача парламентимиз томонидан қабул қилинган ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳиятида — қонунлар халқни ҳимоя қилувчи қўрғон, деган мантиқ бор. Бўлажак сессия муҳокамасига биринчи ўқишда тақдим этилаётган «Давлат статистикаси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси хусусида ҳам худди шундай таърифни келтириш мумкин.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Комиссия мажлиси

(Давоми. Боши 1-бетда).

Андижон вилоятининг Марҳамат туманида узунлиги 13,7 километр бўлган магистрал газ тармоғи ва газ тақсимлаш станцияси қурилиши якунланди. Бу вилоят аҳоли пунктларининг газ таъминотини барқарорлаштириш имконини беради. Шунингдек, яна 11 та газ тармоғи қурилиши давом этмоқда. Уларнинг 6 таси 2002 йилнинг иккинчи ярмида ишга туширилиши мўлжалланган.

Мажлисда мавжуд ер ости чучук сув заҳираларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, уларни камайиш ва ифлосланишдан асраш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Комиссия топшириғига биноан Давлат геология ва минерал ресурслари қўмитаси томонидан 2010 йилгача бўлган даврда гидрогеология ва муҳандислик-геология ишларини ривожлантириш дастури ишлаб чиқилди. Бу дастур доирасида чекка қишлоқ аҳоли пунктларининг сувга эҳтиёжини қондириш мақсадида ер ости сувлари заҳираларини топиш кўзда тутилган. Тадқиқотлар Чирчиқ, Оҳангарон, Зарафшон, Қашқадарё, Сурхондарё дарёлари ҳавзасидаги ҳудудларни ҳамда Шарқий ва Шимоли-шарқий Қорақумнинг чўл зонасини қамраб олади. Айни пайтда мавжуд йирик сув олиш жойлари ҳудудларида уларни кенгайтириш имкониятларини аниқлаш, сув сифатини сақлаш чораларини асослаш мақсадида қўшимча тадқиқотлар олиб борилади. Ушбу даврда ер ости сувлари заҳирасининг умумий кўпайиши кунига 1 миллион кубометрни ташкил этади.

Ҳокимликлар раҳбарлари ҳамда сув таъминоти ва соғлиқни сақлаш хизматларига ёз даврида қишлоқ аҳоли пунктларида санитария-эпидемиология вазиятини сақлаш, ичимлик сув сифати устидан қатъий назоратни таъминлаш, ичимлик сув орқали ўтадиган касалликларнинг олдини олиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Мажлисда табиий ва ёқилғи энергетика заҳирларидан тежаб-тергаб ва самарали фойдаланиш зарурлиги қайд этилди ва истеъмол ҳисоб-китобини ташкил этиш натижасида уларни тежаш имкониятлари аниқланди.

Шу билан бирга, Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Фарғона вилоятларида газ ҳисоблаш асбоблари, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Жиззах, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент, Фарғона вилоятларида сув ўлчаш асбоблари билан таъминланиш даражаси республика бўйича ўртача кўрсаткичдан анча паст эканлиги таъкидланди.

Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликларига уй-жой фондини, айниқса қишлоқ жойларида газ ва сув ўлчагич ускуналари билан жиҳозлаш ишлари суръатлари етарли эмаслиги кўрсатиб ўтилди, тез орада уларни ишлаб чиқариш ва ўрнатишни рағбатлантириш чора-тадбирларини белгилаш вазифаси топширилди.

Мажлисда муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

Шарҳловчи минбари

ЭРКИН ФИКР МАСЪУЛИЯТИ

Ҳозир ижод қилаётган ёш журналистлар кўпинча матбуот соҳасида мустақиллик даврини олдинги давр билан қиёслай олмайдилар. Айтсангиз — кўп нарсага ишонишмайди. Жумладан, Брежнев қарийб йигирма йил катта бир империяни бошқарган пайтда журналистлар билан бирор марта ҳам эркин мулоқот ўтказмаганлигига уларни ишонтиролмайсиз. Бўлиши мумкин эмас, дейишади улар. Умрида бир марта Сочидаги бир халқаро учрашувда марказий телевидение мухбири Потапов журъат этиб савол берганида у журналистни жеркиб берганлиги эсимда. Ваҳоланки, СССР журналистлар союзи аъзолигининг биринчи рақамли билети Брежневга берилган эди.

Биз республикалардаги журналистлар ташқи сиёсат ҳақида халқаро шарҳ ёзишимиз мумкин эмасди, бундай ҳуқуққа фақат ТАСС ва АПН мухбирлари эга эди, десак, йўғ-э, бунчалик бўлмаса керак, деб яна ишонқирашмайди. Шунда ўша даврнинг сақланиб қолган газеталарини кўрсатишга мажбур бўласиз. Радио, телевидение ва газеталарда фақат ТАСС материаллари бериларди.

Мабодо ишлаб чиқариш илғорлари сафида сайёҳ сифатида хорижга борадиган бўлсангиз, агар капиталистик мамлакат бўлса бутун ҳаётни қора бўёқларда тасвирлаб, тузумдан нафратланиб, қандай бўлмасин бирорта камчилик топиб ёзиш, агар социалистик мамлакат бўлса ёмонини яшириб, яхшисини ошириб ёзиш ҳақида топшириқ олар эдингиз, десангиз, қўйсангиз-чи, бу даражада эмасдир-ов, деб иккиланишади. Шунда яна сарғайган газеталар асқотади. Ёш ҳамкасблар беихтиёр кўриб ўз кўзларига, ўқиб ёзилган сўзларга ишонишмайди. Чунки, ўша давлатлардаги биз нафратланиб ёзган ҳаёт бугун тараққиёт ва тўкинчилик тимсоли сифатида ойдин кўзгуда акс этиб турибди.

Гапирсак гап, айтсак мисол, ёзсак мулоҳаза кўп. Қиёслаш биздан, хулоса чиқариш ёш ҳамкасблардан. Олдин вазир ёки вилоят раҳбаридан интервью олмоқчи бўлсангиз шахсан бош муҳаррирингиз у киши билан гаплашиб бериши керак эди. Чунки мансабнинг даражаси шуни тақозо этарди. Ҳозир эса ёш журналистларимиз Ўзбекистон Президентининг қаршисида туриб, у кишига эркин ҳолатда, ўзларини қизиқтирган саволлар юзасидан бемалол мурожаат қилишмоқда. Сессия ишидаги танаффус пайтларида, бошқа катта анжуманларда, байрамларда, турли маросим ва тадбирларда, учрашувларда, аэропорт ва самолётларда, матбуот конференцияларида Президент билан журналистлар ўртасида анъанатусини олган мулоқотлар кимда фахр-ифтихор туйғусини уйғотмайди дейсиз.

Ҳозир бизда халқаро шарҳларсиз газета чиқаётгани йўқ. Баъзи газеталарда халқаро мавзу бутун бир саҳифани эгаллаяпти. Биз дунёдаги воқеа-ҳодисаларни, дунё сиёсатининг нозик жиҳатларини ўз тафаккуримиз билан талқин қиляпмиз, уларга ўз муносабатимизни, ўз қарашларимизни баён қиляпмиз. Биз совет даврида шаклланган ўз ички муаммоларимиз доирасида фикрлашдан кенг миқёсда фикрлаш сари улғайиб боряпмиз. Жаҳон ҳамжамияти кун тартибига киритган энг долзарб масалаларни ҳал қилишда Ўзбекистоннинг ўз ўрни ва овози тобора мустаҳкамланиб бораётган экан, демак, бунда ўзбек матбуотининг ҳам ҳиссаси бор. Чунки, матбуотимиз Ўзбекистон ташқи сиёсатининг, ўзбек дипломатиясининг фаол тарғиботчиси ва фуқаролар сиёсий онгининг ўсишига кўмаклашувчи таъсирчан воситадир.

Мустақил ватаннинг мустақил матбуоти туфайлигина биз хориждаги ҳаёт ҳақиқатини билдик. Ҳозир қайси қитъага учмоқчисиз — Тошкент аэропорти хизматингизга тайёр, қайси давлатга бормоқчисиз — йўлингиз очиқ, нима тўғрисида ёзмоқчисиз — эркингиз ўзингизда, ёмонни яширасизми ёки яхшини оширасизми — виждонингизга ҳавола. Ҳеч ким сизга қандай ёзиш кераклиги ҳақида топшириқ ёки кўрсатма бермайди. Журналистларимизнинг тез-тез хорижий давлатларда бўлиб, ўша ерлардан туркум репортажлар, лавҳалар, йўл очерклари, мақолалар бераётганликлари ўта қувонарли ҳолдир. Илгари бу биз учун амалга ошмайдиган орзу эди. Москвалик журналистларнинг хориждан берадиган репортажлари эса кўпинча бирёқлама тайёрланар эди. Оқ уйга ўз норозилигини билдириб, очлик эълон қилган Ҳайдер деган бир қария ҳақида Владимир Дунаев Вашингтондан олти ой мобайнида мунтазам репортаж берганлиги ҳамон эсимда. Оқ уй олдидаги майдонга палатка ўрнатиб олган бақувват қария раскладушкада тиржайиб ётар, мухбир бўлса экранга қараб: «Уч ойдирки, жаноб Ҳайдер туз татигани йўқ, талаби қондирилмас экан, у бундан кейин ҳам овқат емоқчи эмас» дейишини қўймасди. Шубҳасиз, Владимир Дунаев ўта тажрибали ва юксак маҳорат эгаси бўлган журналист эди. Бироқ мафкуравий топшириқни бажариб, шу усул билан АҚШдаги тузумни қоралашга мажбур эди. Биз ўзбек журналистлари ҳам шундай аҳволда эдик. Москва қора деганни қора, оқ деганни оқ дердик. Мустақиллик деган улуғ маънавий неъмат биз журналистларни ҳам ана шундай қарамликдан ва мунофиқликдан халос қилди. Бизга эркин фикрлаш имконини берди. Энг муҳими, мустақиллик туфайли матбуотга, уни ҳаракатга келтирувчи куч бўлган журналистларга эътибор кучайди.

«Журналистлик — энг заҳматкаш касблардан бири. Журналист айни пайтда давлат арбоби, сиёсатчи, халқ маънавияти дарёсининг миробидир. Мен қаламкашларга жуда катта ҳурмату эҳтиром билан қарайман» деган эди Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1991 йилнинг декабрида «Халқ сўзи» газетаси саволларига берган жавобларида («Халқ сўзи», 1991 йил, 18 декабрь). Мана ўн бир йилдирки, давлат арбоби, сиёсатчи, халқ маънавияти дарёсининг мироби ҳисобланган журналистлар фаолияти ҳамиша диққат-эътиборда. Журналистларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳамда манфаатларини ҳимоя қиладиган қонунлар ва қарорлар қабул қилинди. Турар-жойларни хусусийлаштиришда ва қишлоқ жойларда томорқа-ер билан таъминлашда журналистларга имтиёзлар берилди. Ижодий меҳнат турли йўллар билан рағбатлантирилмоқда. Илгари совет даврида ҳар йили ишлаб чиқариш илғорлари ва бошқа соҳалар ходимларидан юзлаб кишилар орден ва медаллар билан мукофотланган бўлсалар, ораларида битта ҳам журналист бўлмас эди. Ҳозир эса ҳар йили фақатгина оммавий ахборот воситалари ходимларининг ўзидан юзга яқин киши орден ва медаллар билан мукофотланяпти. Ҳар йили «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист» унвонига сазовор бўлаётганлар сони ҳам анчагина. Яратилаётган эркин ижодий муҳит ва бошқа шарт-шароитларни айтмайсизми? Тафтишга бутунлай барҳам берилиб, сўз эркинлиги ва матбуот эркинлиги учун қулай имконият яратилди.

Демак, бизда демократик матбуотнинг қиёфаси шаклланмоқда. Энди ҳаётимизда мавжуд бўлган турли фикрлар ва қарашлар матбуотимиз саҳифаларида, телекўрсатувларда ҳамда радиоэшиттиришларда қанчалик кўп ва ҳаққоний акс этиб бораверса, демократик матбуотимизнинг қиёфаси шунчалик ойдинлашиб бораверади.

Бироқ мени журналист сифатида бошқа бир нарса ташвишлантиради. Бу — орамизда ўзимиздаги ҳаётни фақат қора кўзгуда кўрадиган ҳамкасбларимизнинг борлиги. Айниқса, ёшлар ўртасида. Уларнинг айримлари бир-икки марта хорижга чиқиб, беш юлдузли меҳмонхонада ётиб, истаганча еб-ичиб, ола-тасир ҳаётни кўриб, шаҳарлар-у, тоғу тошларни айланиб сайр қилиб келишади-да, ўзгаларнинг ҳаёти кўзларига ойдек кўринади-қолади. Кўрмаганнинг кўргани қурсин, деганлари шуда. Ахир ҳаёт сайру саёҳатдан иборат эмас-ку! Ҳаёт ташвишлари бошқа, меҳмон бўлиб қайтиш бошқа. Ахир хорижлик сайёҳлар ҳам бизга худди жаннатга келгандай келиб кетишяпти-ку?! Ўз юртларида эса уларнинг ҳам ўзларига яраша ташвишлари бор. Шунинг учун ҳам журналист қўлига қалам олганда ҳамиша холис ва мулоҳазали бўлиши керак.

Орамизда яна бир тоифа журналистлар борки, хорижга бормаган ва бошқалар ҳаётини кўрмаган бўлишса ҳам ўз ҳаётимиздан фақат камчилик ахтаришади. Улар терговчига ўхшаб суҳбатдошларини: «Нега? Нима учун? Нима ҳаққингиз бор?» деб сўроққа тутишни яхши кўришади. Бу касб одоби доирасидан чиқиш эмасми? Бундай журналистлар фақат бировларни танқид қилиш ва танқидий материаллар ёзиш билан овора бўлиб қолишади. Улар ҳеч қачон яхши нарсани илғашмайди, илғашса ҳам бу ҳақда ёзишолмайди.

Модомики, журналистлар давлат арбоби, сиёсатчи ва халқ маънавияти дарёсининг мироблари экан, демак, давлатнинг, халқнинг ва жамиятнинг ишонган одамларимиз. Агар биз ижодда холис ва ҳаққоний бўлсак, ҳаётни ана шу мезонлардан келиб чиқиб ёритсак ҳамда ижодий маҳоратимизни ва сиёсий билимимизни тинмай ошириб борсак, мақсад чўққисини забт этган бўламиз. Хабарингиз бор, Юртбошимиз шу йилнинг июнь ойида касб байрамлари муносабати билан матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган Табригида Ватанимиз ва жамиятимизнинг бундан кейинги тараққиётида журналистларга ишонч билдириб шундай дедилар: «Мен халқимизнинг азалий орзу-умидлари, асрлар давомида интилиб келган эзгу мақсадлари рўёбга чиқаётган ҳозирги кунларда юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ фаровонлигини таъминлашга қаратилган сиёсатни амалга оширишда жонкуяр ва фидойи журналистларимиз жамиятимизнинг суянчи ва таянчи бўладилар, деб қатъий ишонаман». Шубҳасиз, бу юксак ишонч биз, журналистлар зиммасига катта масъулият юклайди. Мен масъулият деганда эркин фикр имкониятларидан Ватан ва халқ манфаати йўлида фойдаланишни тушунаман.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.

Кичик ва ўрта бизнесга эътибор

(Давоми. Боши 1-бетда).

чиқиб, Мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида тадбиркорлар фаолиятини янада рағбатлантириш, қўллаб-қувватлаш ва улар учун қулай ҳуқуқий ва иқтисодий шароит яратиш буйича вазифалар муҳокама этилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларининг тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес субъектлари фаолиятига ноқонуний аралашуви, тадбиркорлар маблағларини хайрия мақсадларига турли шакл ва миқдорда мажбуран жалб қилишнинг олдини олиш бўйича Адлия вазирлиги ва Бош прокуратуранинг таклифлари кўриб чиқилди.

Қайд этилдики, биринчи ярим йилликда адлия идоралари томонидан тадбиркорлар манфаатини ҳимоя қилиб судларга умумий ҳажми 4,18 миллиард сўмлик 3165 та даъво аризаси берилди, 272 нафар мансабдор шахс моддий жавобгарликка тортилди, улардан 345,8 миллион сўм ундирилди. 788 нафар мансабдор шахс интизомий жавобгарликка тортилди, уларнинг 106 нафари эгаллаб турган лавозимидан бўшатилди.

Шунингдек, мажлисда Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги ҳамда Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг бозор инфратузилмасини ривожлантириш, тадбиркорларнинг моддий-техника ресурсларидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш бўйича ахбороти эшитилди. Мувофиқлаштирувчи кенгаш тадбиркорлар учун имтиёзли кредитларни кўпайтириш масалаларини кўриб чиқди, жумладан Бизнес-фонднинг бошловчи тадбиркорларга бошланғич капитал бериш юзасидан ҳисоботи тингланди. Таъкидландики, жорий йилнинг биринчи ярмида бюджетдан ташқари жамғармалар маблағларидан бошловчи тадбиркорларга бошланғич капитал сифатида 1,3 миллиард сўм ажратилди. Йил охиригача бу мақсадларга 4 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилиши маълумот учун қабул қилинди.

Мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида Шофиркон, Боғдод, Иштихон, Беруний, Акмал Икромов туманлари, Термиз ва Жиззах шаҳарлари ҳокимларининг жойларда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун шароит яратиш, тадбиркорликни ҳуқуқий ҳимоя қилиш тўғрисидаги ҳисоботлари эшитилди.

Муҳокама якунларига кўра, Боғдод, Иштихон, Беруний, Акмал Икромов туманлари, Термиз шаҳри ҳокимликларининг кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун шароит яратиш, тадбиркорларни ҳуқуқий ҳимоялаш бўйича фаолияти етарли эмас деб топилди.

Мазкур туманлар ва Термиз шаҳри ҳокимликларига кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш бўйича кенгашларнинг кенгайтирилган мажлисларида камчиликларни танқидий кўриб чиқиш ва уларни бартараф этишга қаратилган амалий чоралар кўриш топширилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

(ЎзА).

Мухбир муаммо қўяди

Киракаш машиналар

Йўловчи соғ-омон етиб боришига кафилми?

— Сизни кузатиб қўйган аёл ким? — сўради ҳамроҳим.

— Дугонам.

Ҳамроҳим ажабланиб менга қаради:

— Тушунмадим, нега машина номерини ёзиб олди? Ҳатто ҳайдовчининг ҳужжатларинием кўрди. Мелисада ишлайдими?

— Яқин одамининг тақдирини кимга ишониб топшираётганини билиш учун албатта мелиса бўлиш керакми?!

— Ҳа энди айтдим, қўйдим-да.

Биз ўтирган машина водийдан пойтахт томон йўл олди. Ҳамроҳим нима учундир менга қандайдир шубҳа билан қарар, тўғрироғи, суҳбатдан ҳам ўзини олиб қочаётган эди. Сабабини сўрадим.

— Ўртоғингизнинг ҳужжат текширганини ҳечам сингдиролмаяпман. Кемага тушганнинг жони бир-да.

— Бошқаларни билмадиму менинг жоним ўзимга азиз, — дедим ҳазиломуз оҳангда.

Ҳамроҳим ҳам қайсаргина экан:

— Сабаби?

Унга бир йигит билан боғлиқ воқеани айтиб бердим. 18-19 ёшлардаги Дилшод исмли бу чаваккина бола пойтахт вилоятининг Тошкент туманидаги хонадонларнинг бирида мардикор сифатида шу уйни созловчи устага ёрдам бераётган экан.

— Онам касалхонага тушиб қолганларини эшитиб, қишлоққа қайтишимга тўғри келди, — дейди Дилшод. — Биринчи марта ўзим ёлғиз йўлга чиқишим эди. Қўйлиқдаги машиналар тўхташ жойига бордим. Йўлкиралар нархи осмонда. Катта йўл бўйида турган машинанинг эгаси келиб қаерга боришим, ким билан кетаётганим ҳақида қизиқди. Мен тўғрисини айтдим. У бошқаларга айтган баҳонинг учдан бирига олиб кетадиган бўлди. Қувониб кетдим.

— Мен иш билан келганман, ука, ўзим киракаш эмасман. Ҳарқалай, бензин пули чиқсин дегандим, — у иккиланаётгандай менга қаради. — Агар шошаётган бўлсанг бошқа машинада кетавер. Мен йўлда бир жойга ўтишим керак.

Мен шошилмаётганимни айтдим. Ахир 5 минг қаёқдаю 1,5 минг қаёқда. Яна "Жигули"да! Хуллас, йўлга чиқдик. Менга яна бир йигит ҳамроҳ бўлди. Учинчи кишини эса йўлдан олдик. Учинчи ҳамроҳ ҳайдовчи билан таниш чиқиб қолди. Қоронғу эмасми, кўзим илина бошлади. Бир пайт ҳайдовчи:

— Укалар, сизлар бемалол дам олиб кетаверинглар. Менга паспортларингни бериб қўйсаларинг, мелисалар текширганда кўрсатаман, — дея бизларнинг паспортларимизни ҳам олди. Кун бўйи лой ишидан толиққаним сабабми, ухлаб қолибман. Бир пайт йўлдан чиққан йўловчининг:

— Қани турларинг, манзилларингга етиб келдиларинг! — деган таҳдидли овозидан уйғониб кетдик.

Мен ҳам, ёнимдаги ўзим тенгқур йигит ҳам ҳайронмиз.

— Гап бундай, оғайнилар, энди бир ҳафта шу ерда астойдил тер тўкиб ғишт қуйсаларинг, уйларингга соғ-саломат кетаверасизлар.

Уларга гап уқтириш бефойда эди. Биз роса бир ҳафта лой қилиб ғишт қуйдик. Кўчиб кетайлик, десак кийимларимизу паспортимиз уларда. Сўнгра улар бизни ярим кечада довон йўлига чиқариб, жўнатиб юборишди. Нарсаларимизни ҳам қайтаришди.

— Ҳеч кимга арз қилмадингларми? — сўрадим Дилшоддан.

— Кимгаям арз қилардик, на машинанинг номерини биламиз, на уларнинг исми-шарифларини. Ҳатто борган манзилимиз қаерда жойлашганини ҳам билмаймиз-ку!

Дилшоднинг ҳикояси мени хушёр торттирди. Ахир бугун пойтахтимиздан турли вилоятларга ҳар куни юзлаб енгил машиналарда минглаб кишилар йўлга чиқишади. Уларнинг манзилларига соғ-омон етиб олишларига кафолат борми? Яқинда яна бир танишим енгил машинада Намангандан йўлга чиққани ва ярим кечаси уни машина Қўйлиқ бозорида қолдиргани, у ерда ҳамма нарсаларини олдириб қўйганлигини айтиб қолди.

— Мен ҳайдовчи билан Қўйлиққа эмас, Отчопар бозорига элтиб қўйишга келишгандим, — деди у. — Ҳамроҳларим Қўйлиқда тушиб қолишганди, сен ҳам шу ерга бораман, дегансан деб мени машинадан тушириб юборди. Таксида кетай десам, Отчопарга бориш Намангaнга қайтишдан-да, қимматга тушар экан.

Шу-шу бўлдию бирор манзилга бораманми ёки бировни кузатаманми, машинанинг номерини, ҳайдовчининг исми-шарифини билиб оламан. Тўғри, бу кимлар учундир ғалати туюлар. Бироқ ... "одамнинг оласи ичида"лиги рост гап. Тўғри, пойтахтдан чиқавериш ва Наманган вилояти чегарасига кираверишда машиналар рўйхатдан ўтказилади. Бироқ бу йўловчига кафиллик дегани эмас-да.

Сўнгги йилларда бу ҳудудлардан Тошкентга, мамлакатимиз пойтахтидан Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятларига асосан хусусий машиналар, таксилар қатнаб, йўловчиларнинг манзилини яқин қилаётир. Бироқ ўша машиналарда кимлар кетаяпти? Ёлғиз Оллоҳга аён. Ахир биз тақдиримизни кимларга ишониб топшираяпмиз? Истаган манзилимизга соғ-омон етиб олишимизга ким кафолат беради? Модомики, ҳозирча водий вилоятларига йўловчи ташиш шахсий транспорт эгаларининг зиммасида экан, барқарор йўл ҳақлари ҳақида ҳам ўйлаб кўришга тўғри келади. Тўғри, машина уларники, истаса кира қилади, истамаса йўқ. Бироқ бу ҳайдовчи истаган нарх ва истаган шартни қўйишлари мумкин дегани эмас-ку!

Қолаверса енгил автомашина эгаларининг ҳаммасида ҳам йўловчи ташиш учун рухсатномаси бор, деб бўлмайди. Ҳозир Қўйлиқда ҳам, Отчопар бозорида ҳам машиналарга йўловчи топиб бериб пул ишлайдиган даллоллар кўпайиб кетди. Балки ана шу даллолликка чек қўйиш, машиналарни рўйхатга олиб, уларни навбат билан манзилга кузатиш пости ташкил этиш керакдир. Шунда ҳайдовчи ҳам, йўловчи ҳам, ҳатто кузатувчи ҳам хотиржам бўлади. Негаки, манзилингизга етиб боришингизга ишонч бор.

Мавжуда ТОЖИБОЙ қизи.

ТАҲРИРИЯТДАН: Бу масалалар ҳақида Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги, республика Давлат солиқ қўмитаси, Ички ишлар вазирлиги мутасаддилари жиддий ўйлаб кўриб, аниқ бир хулосага келишар. Халқимиз тинчлиги, хавфсизлигига мутасадди идоралар кўтарилган мавзуга муносабат билдиришгач, таҳририят бу мавзуга яна қайтишни кўзда тутади.

Нумизматикага бағишланди

Ўзбекистон ёш олимлар миллий жамияти ҳамда ЎзР ФА Тарих институти ва Шарқшунослик институти билан биргаликда «Бухоро араб истилоси даврида: манбалар, қазилмалар, тангалар» мавзуида халқаро илмий-назарий семинар ўтказди.

Семинарда Американинг Нью-Йорк шаҳридаги Хофстра университети профессори Александр Наймарк маъруза қилди. Наймарк V-VII асрларда муомалада бўлган тангалардаги суғд ёзуви орқали Суғднинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий тарихини ўрганган олимлардан биридир. Америка олими 30 дан зиёд йирик археологик экспедицияларнинг иштирокчиси, шундан 20 дан ортиғи Ўзбекистонда иш олиб борган.

М. ЮСУПОВ.

Ҳақиқат чала бўлмайди

(Давоми. Боши 1-бетда).

Туман ҳокимлиги мана шу кўзбўямачилик ҳолатларини ҳамда «Азизбек-Н» фермер хўжалигининг ўтган йили давлатга ғалла сотиш шартномавий режасини бажармаганлигини ҳисобга олиб, уларнинг «Истиқлол» хўжалиги билан ердан узоқ муддат фойдаланиш ҳақидаги шартномасини бекор қилиш тўғрисида қарор чиқаради. Натижада биз юқорида тилга олган танқидий чиқиш дунёга келади. Ҳангоманинг зўри эса газета чиқишидан сўнг бошланди. Кимсан, вилоят прокуратурасининг газетаси ўзларини ҳимоя қилаётганидан ҳаволаниб кетган Туғизов ва Ўриновлар яна бир ишга қўл уришади. Улар 3,5 гектар майдондаги шоналай бошлаган ғўзалар устидан ўқариқ тортиб, тарвуз ва ошқовоқ уруғлари экишни бошлаб юборишади.

Бундан хабар топган тумандаги тегишли ташкилотлар бу хунук ишнинг тўхтатилишини талаб қилиб турган бир паллада фермер хўжалиги раҳбарлари туни билан ўқариқлар орасидаги ғўзалар устига трактор солади. Оддий одамларнинг пешона тери, не-не овoragarчиликлари, машаққати эвазига бўй тортган ғўзалар беомон қирилади.

Мен ўша далаларни айланиб юриб, кўнглимда ушбу мақолани ёзиш истаги туғилди. Наҳотки, тириклик рамзи бўлган ниҳолларга шу қадар ёвузлик қилинса? Бу қандай гап?

Ҳақ одам, ҳақиқат талаб қилган инсон ҳар қандай шароитда адолат шоҳсупасида туради. Ўзини ҳақ ҳисоблаган киши ҳақиқат тўнини хўжакўрсинга елкасига ташлаб, нопок ишларга қўл уришга ор қилади.

Биз, қалам аҳли кимни ҳимоя қилсак-да, кимни танқид остига олсак-да, бир нарсани унутмаганимиз маъқул. Биз айтган сўз ой бўлиб ярқласин, биз айтар калом кўкдаги юлдуз бўлиб чақнаб турсин. Ана шунда ярқираган ой сўзимизни, чарақлаган юлдуз каломимизни ҳеч ким этаги билан ёполмайди. Ҳар бир баҳомиз, ҳар бир фикримиз фақат ҳалолликка, фақат бугунги ва эртанги кунга қамишдан бел боғлаб хизмат қилади.

Акс ҳолда сўз айтишдан маъно йўқ.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ер юзида

воқеалар
рақамлар
тафсилотлар

Гурион яқинидаги тўқнашув

Афғонистоннинг ғарбий қисмида пуштун ва тожик миллатларига мансуб аҳолининг ўзаро тўқнашувлари натижасида 50 нафардан зиёд аскар ва оддий фуқаролар қурбон бўлган.

"Afghan Islamic Press" агентлигининг хабарига кўра, губернатор Исмоил Хонга қарашли асосан тожиклардан иборат кучлар ва дала қўмондони Муҳаммад Каримнинг пуштун отрядлари ўртасидаги тўқнашувлар Ҳиротдан 65 километр узоқда жойлашган Гурион шаҳри яқинида рўй берган.

"Рейтер" маълумотига қараганда, пуштунлар қарши томонни ўз ҳудудларига ҳужум қилганликда айблаб, ушбу ҳодисани ўрганиш учун ҳукумат ва БМТ делегациясини юборишни талаб қилган.

Уругвай инқироз домида

Уругвайда иқтисодий инқироз давом этмоқда. Шу туфайли мамлакат пойтахти Монтевидео шаҳридаги аҳоли супермаркет ва ошхоналарда босқинчилик қилмоқда. Айни пайтда полиция йирик савдо марказлари ходимлари билан биргаликда жиноятларнинг олдини олиш чораларини кўришаяпти.

"Die Welt" агентлигининг маълум қилишича, мамлакат ҳукумати давлатдан капитал олиб чиқиб кетилишининг олдини олиш мақсадида барча банкларни 3 кун муддатга ёпган эди.

Янги ҳарбий амалиётлар

Исроил ҳарбийлари Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғида янги амалиётлар олиб бормоқда. Улар Наблус ва бошқа йирик шаҳарларда ўтказган операциялар туфайли уч фаластинлик қурбон бўлган, икки нафари яраланган. Ҳарбийлар ўз ҳаракатларини "ХАМАС" гуруҳига қарши қаратилганини таъкидлашмоқда.

Фожиа бартараф этилмоқда

Украина Вазирлар Маҳкамаси Засядько номидаги шахтада рўй берган фожиа оқибатларини бартараф этиш, қурбон бўлганлар оилаларига ва жабрланганларга ёрдам бериш учун 3 миллион гривна (тахминан 564000 АҚШ доллари) ажратишга қарор қилди.

"Интерфакс" агентлиги фожиа бўйича жиноий иш қўзғатилганлиги ҳақида маълумот берган. Қидирув бригадасига мамлакат Бош прокурори ўринбосари Александр Медведько раҳбарлик қилмоқда.

Шунингдек, шахтада ҳукумат комиссияси ҳам иш олиб бораётир. Унга мамлакат Бош вазирининг биринчи ўринбосари Олег Дубин бошчилик қилмоқда.

Террорчи асирга олинди

Греция полицияси мамлакатда тақиқланган "17 ноябрь" террорчилик гуруҳининг фаол аъзоларидан яна бирини асирга олди.

41 ёшли Сотирис Кондилис босқинчилик, қотиллик ҳамда 1991 ва 1994 йилларда икки туркиялик дипломатни ўлдирганликда айбланмоқда.

"Ассошейтед пресс" агентлигининг ахборотига қараганда, ушбу гуруҳ шу пайтгача 23 нафар чет эл фуқаросининг ҳаётига зомин бўлган.

Шаҳарни сув босди

Германия ва Польшада давом этаётган сурункали ёмғир ва довуллар 2 кишининг ҳаётига зомин бўлди.

"Die Welt" ахборот агентлигининг маълумотига кўра, Германиянинг шимолий ҳамда шарқий қисмларида момақалдироқ ва кучли ёмғир йўл ҳаракатини издан чиқарган.

Гамбург полицияси вакилининг айтишича, айни пайтда шаҳар сув остида қолди.

Шунингдек, Испанияда ҳам кучли ёмғир ёққан.

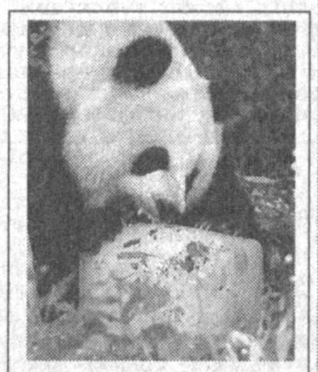

Музқаймоқ Пандага ҳам ёқади.

«Асакабанк» дунёнинг йирик банклари рўйхатида

"Financial Times" халқаро ахборот агентлиги гуруҳига кирувчи "The Banker" журнали 2001 молиявий йил натижалари бўйича дунёнинг 1000 та энг йирик банки рўйхатини эълон қилди.

Молиявий ресурсларни жалб этиш, мижозларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш ва уларга янги хизмат турларини тақдим этиш, банк обрўсини ошириш борасидаги фаол ички ва ташқи сиёсати натижаларига кўра, "Асакабанк" "The Banker" журнали рейтингида 947-ўринга лойиқ топилди. Шунингдек, банк активларининг капиталга нисбати бўйича 3-ўринни, капиталнинг муқобиллиги бўйича 8-ўринни эгаллади. Бу кўрсаткичлар банкнинг иқтисодиётдаги турли кескин макроиқтисодий тебранишларга барқарорлигини билдиради.

Шуни таъкидлаш жоизки, "The Banker" рейтингидаги бу ўрин банкнинг катта ютуғидир. Чунки банк бу рўйхатга охирги марта 1999 йил натижалари бўйича киритилган ва 950-ўрин билан кифояланган эди.

"Асакабанк" эришган натижалар унинг хорижий инвесторлар томонидан тенг ҳуқуқли ҳамкор сифатида тан олинганидан далолат беради, шунингдек, банкни хусусийлаштириш жараёнларини тезлаштиради. Аҳоли ва тадбиркорларнинг ишончини мустаҳкамлайди, истиқболда янада ривожланиши ва рейтинг кўрсаткичларини яхшилай боришга рағбатлантиради.

(ЎзА).

Ўн бир йилликка — ўн бир иншоот

Ургутликлар мамлакатимиз мустақиллигининг 11 йиллигига ўн битта иншоотни қуриб битказиш ташаббуси билан чиқдилар. Иншоотларни тез ва сифатли битказиш йўллари изланди. Тумандаги барча хўжаликлар, савдо корхоналари ва хусусий тадбиркорлар ҳам қурилишда қатнашадиган бўлишди. Иқтисодиёт коллежи ва Х. Мўминов номидаги хўжалик ҳудудидаги қишлоқ врачлик пункти қурилиши учун бюджетдан маблағ ажратилди. Қолган иншоотлар — гилам тўқиш корхонаси, ишлаб чиқариш цехлари, мактаб, шунингдек, "Ғавсул Аъзам" зиёратгоҳи ҳашар йўли билан барпо этилаётир. Буларнинг барчаси Мустақиллик байрами арафасида фойдаланишга топширилади.

А. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Аҳоли бандлиги — кўп қиррали муаммо

Бандлик, яъни аҳолининг иш билан имкон қадар тўларок таъминланиши ҳозирги бозор иқтисодиёти чуқурлашаётган даврда ҳаётдаги энг муҳим ижтимоий вазифалардан биридир. Хўш, Қашқадарё вилоятида бу вазифа қай даражада ҳал этилаяпти? Қандай муаммолар бор? Биз ана шу масала билан қизиқиб, вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бошлиғи Махматмирзо Азимов ҳузурида бўлдик.

Махматмирзо Жўраевичдан мен, энг аввало, нега аҳолининг бандлиги ҳозирги даврда долзарб муаммолардан бирига айланди, деб сўрадим.

— Мен бу муаммони ҳаётда янги бир ҳодиса, деган фикрдан узоқман, — деди М. Азимов. — Собиқ совет даврида иш ўринлари қаҳатчилиги бўлмаганми? Жуда бўлган-да! Лекин бу масала ошкор этилмасди ва у зўрма-зўраки ҳал этиларди. Масалан, қишлоқ жойларда пахтада, ғаллада, чорвада ва бошқа соҳаларда керагидан ортиқ миқдордаги одамлар банд бўларди. Мактабларда бир ўқитувчи ўрни ва ойлик маоши ҳам бир неча ўқитувчиларга тақсимланарди.

Лекин биз бошқа замонда яшаяпмиз. Бозор иқтисодиёти даврида! Бу даврда ҳам ишсизлик муаммоси бўлади. Ҳатто энг ривожланган давлатларда у асосий масалалардан биридир. Жумладан, биз ҳам бу муаммодан четда эмасмиз. Лекин уни яширмаймиз. Бор имкониятларни излаб, ишга солиб, унинг оқилона ечимини топишга интиламиз. Шу мақсадда Президентимизнинг 2001 йил 13 февралдаги «Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармони қабул қилиниб, мамлакатимизда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш тизими ташкил этилди. Унинг бошқармаси ва бўлимлари вилоятимизда ҳам шаклланди. Бизнинг бошқармамиз ногиронларни, кам таъминланган оилаларни ҳимоя қилиш пенсионерларга ижтимоий хизмат кўрсатиш билан бир қаторда аҳолининг бандлиги масаласи билан ҳам шуғулланади.

— Хўш, ҳозирги кунда — бозор иқтисодиёти даврида — ишсизлик муаммоси ва у билан узвий боғлиқ равишда, аҳоли бандлигини таъминлаш вазифаси қандай манбаларда юзага келяпти?

Ижтимоий муҳофаза

— Бу кўпқиррали муаммо. Аввало, демографик ривожланиш, яъни аҳолининг ўсиб бориши ҳамиша янги иш ўринларини ташкил этишни тақозо этади. Бунинг устига, бозор иқтисодиёти, хусусийлаштиришнинг чуқурлашиб бориши, ҳамма нарсада, жумладан, иш ўринларида ҳам тежамкорликнинг кучайиши, мутахассис кадрларнинг сифати, савияси борасида ўткир танлов вужудга келаётганлиги, боқимандаликка чек қўйилаётганлиги ва бошқа тамойиллар, табиий равишда, малакасизлар орасида ишсизликни ҳам келтириб чиқаради. Бундай ҳолат бозор иқтисодиёти қонунлари асосида яшаётган барча давлатларда мавжуд.

Бошқармамизда аввало, ҳудудий ривожланиш таҳлил этилиб, аҳолини иш билан самарали таъминлаш чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилди.

Умуман, вилоят аҳолиси 2 миллион 257 минг кишини ташкил этиб, ҳар йили бу рақам 2 фоизга ортмоқда. Меҳнат ресурслари эса 1 миллион 37,7 минг кишини ташкил этади ва уларнинг сони ўртача 34 минг кишига кўпаймоқда.

Биз меҳнат бозоридаги вазият ва у ердаги имкониятни ўрганиб, биринчидан, иш ўринлари ташкил этиш бўйича устувор ҳудудларни аниқлаб чиқаяпмиз. Масалан, Чироқчи туманидаги Чияли қишлоғида 38 минг 290 киши яшайди. Бу миқдор вилоятдаги бутун бошлиқ Баҳористон тумани аҳолиси сонига тенг. Демак, бу ерда аҳолининг бандлиги масаласи ҳам долзарблиги билан ажралиб туради. Ана шу ҳолат инобатга олиниб, ҳозирги кунда бу қишлоқда қўшимча иш ўринларини кўпайтириш бўйича туман раҳбарларига тавсиялар берилди.

Бундан ташқари, вилоятдаги ҳар бир фуқаролар йиғини бўйича ҳам алоҳида дастурлар ишлаб чиқилиб, йўлга қўйилган. Вилоятда 515 та фуқаролар йиғини бўйича меҳнат бозорига чиқувчи аҳоли тоифалари мониторингги мавжуд. Шу асосда уларни иш билан таъминлаш дастурлари тайёрланиб, амалга оширилмоқда.

Кўрилган чора-тадбирлар натижасида, Президентимиз Фармонидан кейинги муддат мобайнида вилоятда, ишга муҳтожлар, вақтинча банд бўлмаганлар сони 55 фоизга камайишига эришилди.

— Демографик вазиятдан ташқари, ўзингиз юқорида айтгандай, бевосита ҳаётда бозор иқтисодиёти тамойиллари чуқурлашиб бориши, айниқса, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ислоҳотлар, даладаги меҳнат билан бандлик тубдан қайта кўриб чиқилаётганлиги ҳам ишсизликни туғдириб, бу қишлоқда бандликни ташкил этишда янги имкониятлар, омилларни излаб топишни тақозо этади. Бу йўналишда қандай иш олиб борилаяпти?

— Фаолиятимизда масаланинг бу жиҳати ҳам ҳисобга олинмоқда. Масалан, қишлоқ жойларда, бевосита қишлоқ хўжалик меҳнатидан ташқари кундалик ижтимоий хизмат инфратузилмасини ривожлантириш, кичик ва ўрта бизнесни фаоллаштириш, фуқароларнинг якка тартибдаги фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш муҳим вазифага айланяпти. Вилоятимизда бу соҳада ташкил этилган иш ўринлари бир ярим йил ичида 83 фоизга кўтарилди. Тижорат банклари ва бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан кичик тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида 8,9 миллиард сўмдан ортиқ кредит маблағ ажратилди. Шунингдек, чет эл инвесторлари иштирокида шу мақсадда вилоятда 4 та йирик қўшма корхона ташкил этилди. Булар ўз самарасини бера бошлади.

— Умуман, вилоятда сўнгги пайтда аҳолини иш билан таъминлаш соҳасида юз бераётган ўзгаришлардан қониқиш ҳосил қилаяпсизми?

— Бу жабҳада ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Хусусан, маҳаллий хомашё ва материаллардан фойдаланиш негизида ишлаб чиқаришни ривожлантириш шу манбада кичик ва ўрта тадбиркорликни янада кенг қанот ёйдириш мумкин. Вилоятда, юқорида айтилганидек, янги қўшма корхоналар ҳам вужудга келаяпти. Масалан, Шаҳрисабздаги «Оқсарой» пахтани қайта ишлаш қўшма корхонаси каби... Энди уларнинг сони янада кўпайса, аҳолига ҳам, иқтисодиётга ҳам шунча яхши.

Хуллас, изланса, ўйланса, саъй-ҳаракат қилинса, бу борада янги имкониятлар топилаверади. Вилоятимизда шу мақсадга қаратилган навбатдаги дастурий режалар ишлаб чиқилмоқда. Демак, янги иш ўринлари ҳам кўпайиб бораверади.

Суҳбатдош:
Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Таҳририятга хат келди

Мактабни бозорга алишманг

Инсон — бу ёруғ оламдаги энг олий мавжудот. У ҳаётда нимагадир интилади, нимагадир эришгиси келади. Албатта, бу йўлда, аввало, илм олади. Унга кимлардир жон куйдиради, заҳмат билан беминнат ёрдам беради.

Ҳеч кузатганмисиз, кўчани бошларига кўтариб копток тепаётган болакайлар ҳам узоқдан устозларининг қорасини кўриши билан тинчиб қолишади. Нима сабабдан шундай? Бу устозга бўлган меҳр, ҳурмат нишонаси эмасми? Бирон вазифани қойиллатганингизда у бошингизни силаб, «Ҳа, баракалла» деган дақиқада дунёда сиздан бахтиёр инсон йўқдек туюлади. Устозингизга бўлган меҳрингиз, ҳавасингиз янада ортади. Аксинча бўлсачи? Бу кун мен айрим муаллимларимиз юзига ойна тутмоқчиман. Ойнада эса доимо бор нарса кўринади.

Ўқишдан қайтаётиб, машинада икки аёлга дуч келдим. Улар йўл бўйи тинмай нималарнидир ҳисоб-китоб қилиб, бир-бирига гап бермай келишарди.

— Ҳозир бозор анча касод бўлиб қолди. Ўтган ҳафта моллаrимнинг ярми ҳам сотилмаса денг...

Охири қайси синфга кирсам, олмасанг, чорак баҳо йўқ, деб тарқатдим.

— Ўтдими ишқилиб?

— Ҳа, олишмай кўришсинчи!

Аёллар йўлда тушиб қолишди. Гаплари қулоғимда жаранглайверади. Тўғри, ўтиш даврининг қийинчиликлари жамиятимизнинг ҳар бир аъзосига ўз таъсирини ўтказмасдан қўймади. Тирикчилик, қорин ғамида кўпчилик ўзини бозорга, савдога урди. Пул топиш, яхши кийиниш, яхши овқатланиш ғами негадир кўпроқ оила бошлиқлари эркаклардан кўра аёлларимизнинг кундалик уй-хаёлларига айланиб қолди.

Наҳотки ўзбек аёллари оиладаги эркакка ҳурмат, эркак топганини етказиб, озига қаноат билан яшашни унутган бўлишса?

Кўпчилик бола оиладан кўра кўпроқ боғчада, мактабда яхши тарбияланади, дейишади. Бу ҳақ гап, лекин оилада она ҳам бозорчи, мактаб ёки боғчада тарбиячи ҳам бозорчи бўлса, унда ёш авлод тарбияси нима бўлади? Уларнинг дунёқараши қандай бўлади? Ҳозир, азиз устозлар, шогирдларингизга дарс ўрнига ўтмаган товарингизни пуллаб вақт ўтказяпсиз. Эртага уларнинг ўзи ҳам бир пулга қиммат, бозори касод матоҳга айланиб қолишмасмикин. Вақти келиб, шогирдларингиз эл корига яраса, юртнинг забардаст фарзандлари бўлса, «Менинг ўқувчим-да, мен ўқитганман» деб қувонасиз. Акси бўлсачи, унда нима дейсиз?

Ҳилола ЖЎРАЕВА,
талаба.

Демократия сабоқлари

Фуқаро қабулга келди...

Навбатдаги «Ҳокимлик соати» бироз кескинрок руҳда ўтди. Девонхона мудирининг ахбороти давомида залда ўтирган Қизилравот ва Жийдакапа қишлоқ фуқаролар йиғини раислари С.Азимов ҳамда Х.Тўхтамирзаевга анчагина терлашга тўғри келди. Бунга сабаб аҳоли мурожаатлари билан ишлашдаги сусткашлик эди. Туман ҳокими ҳар икки қишлоқ бўйича ариза ва шикоятлар сони камаймаётгани, мутасаддиларнинг кундалик муаммоларга бефарқлиги, одамлардан узоқлашиб қолганлигини таъкидлар экан, йиғин раисларига нисбатан интизомий чора кўриш таклифини киритди.

Буни тушуниш мумкин. Жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида Уйчи тумани ҳокимлигига фуқаролардан 229 та ёзма ва оғзаки мурожаат тушган. Кўриниб турибдики, одамлар ўзларини қийнаётган муаммолар ҳақида раҳбарларга очиқ-ойдин айтишга одатланишаяпти. Энди, мулоҳаза қилайлик, ярим йилда 229 та мурожаат 160 минг аҳоли истиқомат қиладиган ҳудуд учун озми, кўпми?

— Аввалги йиллардагига нисбатан оладиган бўлсак, деярли икки баравар кам, — дейишади мутасаддилар. — Қабулга келаётганларнинг кўпчилиги ер участкаси ажратиш, фермер хўжалиги ташкил этиш, газлаштириш, моддий ёрдам кўрсатиш масалалари юзасидан кўмак сўрашади. Тўғри, бу масалалар имкони борича ҳал этилаяпти. Лекин ҳокимлик бевосита уй-жой қуриш учун ер участкаси ажратиб беролмайди-ку. Баъзилар эса бу иш ширкат хўжаликлари вакиллари йиғилиши ваколатига киришини била туриб, барибир ҳокимият орқали битиришни мўлжаллашади. Фермер хўжаликларига ер ажратиш борасида ҳам шундай. Ўрганиш талаб этиладиган аризалар узоғи билан бир ой ичида кўриб чиқилади. Айрим маҳаллий раҳбарлар устидан ёзилган шикоятлар атрофлича ўрганилгач, ҳал этиш учун мутасадди идораларга юборилади.

Ижро варақаларига кўз югуртирамиз. Уйчи шаҳарчасида яшовчи Гулчеҳра Мамажонованинг аризасида айрим банкларда таълим кредити беришда сансалорликка йўл қўйилаётгани баён қилинади. Унинг ўғлига «Пахтабанк»нинг туман бўлимидан кредитни расмийлаштиришда амалий ёрдам кўрсатилди. Ёркатай, Ўнҳаёт қишлоқларида ичимлик сув таъминотини яхшилаш борасидаги ишларни тезлаштиришда ҳам ҳокимиятга тушган хатлар туртки берди.

Уйчида ҳаётий масалаларни чуқурроқ ўрганиш учун ўзаро мулоқотнинг турли усулларидан фойдаланилаяпти. Бу борада, айниқса, йиғинларда ўтказилаётган учрашувлар яхши натижа бераётир. Хизмат кўрсатиш тармоқларининг мутасаддилари ҳам иштирок этаётган бу тадбирларда мавжуд камчиликларни жойида ҳал этиш имконияти туғилаяпти. Масалан, «Ғайрат» қишлоқ фуқаролар йиғинида бўлган учрашувда 22-мактабнинг чала қолган биноси ҳақида сўз юритилди. Янги таклиф ўртага ташланди. «Келинглар, уни касб-ҳунар коллежига айлантирайлик».Бу гап ҳаммага маъқул тушди. Хуллас, энди бу ерда педагогик коллеж қад ростлайдиган бўлди. Ўнҳаётдаги йиғинда эса янги иш ўринлари яратиш муаммоси кўтарилди. Ҳоким савол ташлади:

— Ораларингда кичик корхона ташкил этишни истовчилар борми? Бўлса, марҳамат, биз ёрдам берамиз.

Талабгор тезда топила қолди. Фуқаро Авазбек Алиев анчадан буён салқин ичимликлар цехи қуришни мўлжаллаб юрган экан. Ҳокимликнинг амалий кўмаги билан «Ўнҳаёт» маъданли сувини қадоқлашни йўлга қўйди. Шу тариқа 30 киши муқим меҳнат ўрнига эга бўлди. Машадда ташкил этилган чинни буюмлар ишлаб чиқариш цехи эса 8 кишини ўз бағрига олди.

«Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари давлат ва жамоат ишларини бошқаришда иштирок эта бориб, ўзларининг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоялаб мурожаат қилишга ҳақлидирлар», дейилади «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонунда. Унда, шунингдек, мурожаатларни кўриб чиқиш тартиби ва муддатлари ҳам қатъий белгилаб қўйилганки, бу мансабдор шахслар зиммасига катта масъулият юклайди. Уйчида амалдаги қонун талаблари ижросига жиддий эътибор қаратилмоқда. Ҳафтанинг биринчи куни ўтказиладиган «Ҳокимлик соати» ижро назорати, хусусан, хат ва мурожаатлар билан ишлаш масаласидан бошланади. Масъулиятсиз раҳбарларга нисбатан тегишли чора кўрилади. Масалан, Охунбобоев номли ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Баҳодир Мўминов аҳоли хат ва шикоятлари билан ишлашда йўл қўйган хатоси учун ўз вазифасидан бўшатилди.

Одатда ҳар қандай ариза ёки шикоят қуйи бўғинлар орқали ҳал қилинади. Чунки маҳаллий шароитни улар бошқалардан кўра яхшироқ билишади. Лекин кузатишлар гоҳо арзимаган масалалар юзасидан пойтахт идораларигача арз қилиш ҳолатлари кўпайганини кўрсатмоқда. Жумладан, қизилравотлик С.Саидусмонов ўғилларига 35 сотихдан ер ажратиб беришни сўраб, республиканинг юқори идораларига бир неча марта мурожаат қилган. Унинг хатлари, маълум сабабларга кўра, яшаш жойига қайтарилди. Муаллифга ҳақиқий аҳвол, масалани қонуний ҳал этиш йўллари тушунтирилди.

Шундай тоифадаги шахслар ҳам борки, муҳим ижтимоий масалалар бир ёқда қолиб тор ички манфаатлар асосида шикоят ёзадилар, юқори идораларни сарсон қиладилар. Буни қандай изоҳласа бўлади? Норин туманининг Норинкапа қишлоғида яшовчи Иброҳим Кўчқоров ўз қишлоғидан 25 чақирим наридаги қўшни туманда — Уйчида вино-арoқ билан ноқонуний савдо қилинаётганидан шикоят қилади. Текширишда бу даъволар тасдиқланмади. Тўғри, қаерга, қай мазмунда мурожаат қилиш ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқи. Бироқ бу ҳуқуқни суиистеъмол қилиш арзимас масалалар билан мутасадди раҳбарларнинг вақтини олиш инсофданмикин?

— 2002 йилнинг биринчи ярим йиллигида хат ва шикоятлар миқдори бирмунча камайди, — дейди туман ҳокими Муҳиддин Валиев. — Бу, албатта, маҳаллий бошқарув идоралари томонидан фуқаролар мурожаатларига эътибор ортганидан. Аммо хотиржам бўлишга асос йўқ. Сабаби, баъзи жойларда аҳоли талабларига нисбатан эътиборсизлик ҳолатларига тўла барҳам берилмаяпти. Зеро меҳнаткашларнинг ариза, шикоят ва мурожаатларига сидқидилдан муносабатда сидқидилдан муносабатда бўлинса улар юқори ташкилотларга хат ёзиб чиқишмайдику. Биз масаланинг ана шу томонларини унутмаслигимиз, адолат ва ҳақиқат тантанаси йўлида барча имкониятлардан фойдаланишимиз лозим. Токи қабулга келган фуқаролар ўз дардларини, мақсад ва ниятларини давлат идоралари, мансабдор шахсларга очиқ айтиб, қониқарли жавоб ола билсинлар. Янгиланган жамиятнинг демократик табиати, барча учун бирдек ҳисобланган қонун мезонлари шуни тақозо этади.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Прагма» ўқитади

«Прагма» корпорацияси Тошкент шаҳрида, Бухоро, Қашқадарё, Хоразм вилоятлари ва пойтахт бизнес уюшмалари вакиллари учун USAID нинг кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш дастури бўйича "Стратегик режалаштириш" мавзуида беш кунлик семинар ўтказди.

Ўтказилган машғулотлар сайёҳлик уюшмалари, нодавлат-нотижорат ташкилотлари ишини такомиллаштиришга хизмат қилиши шубҳасиз.

«Туркистон-пресс»

Милициянинг тезкор хабари

Аввал ҳам судланган экан

Собир Раҳимов тумани ИИБ ходимлари Тансиқбоев кўчасидаги 7-уйнинг олдида талончилик жиноятини содир этиб, қочиб кетишга чоғланаётган бир шахсни далилий ашё билан ушлашди. Андижон шаҳри Бобур кўчасидаги 37-уйда яшовчи тадбиркор К.Маткаримовни қўрқитиб, унинг қўлидаги қимматбаҳо тилла соатини тортиб олган кимса аввал ҳам судланган И.Шокир бўлиб чиқди.

Қочаётган чоғида

Чорсу мавзесидаги 14-уйда истиқомат қилувчи Т.Абдуваитовнинг «ВАЗ-2101» русумли автоуловини ҳайдаб, қочиб бораётган бир шахс ички ишлар ходимлари томонидан тўхтатилиб, қўлга олинди. Жиноятчи Самарқанд вилояти Каттақўрғон шаҳридаги Нодирабегим кўчасида яшовчи, ҳеч қаерда ишламайдиган Р.Назир экан. Бугунги кунда бу айбдор ҳам афсус-надомат чекмоқда.

Самариддин ХАЛИЛОВ,
Тошкент шаҳар ИИББ
матбуот маркази инспектори.

Биринчи қўнғироқ яқин!

«МАКТАБ БОЗОРЛАРИ»ГА МАРҲАМАТ!

Муҳтарам ота-оналар!
Азиз болажонлар!
Иқболи баланд ўсмир йигит-қизлар!
«Ўзбексавдо» акциядорлик компанияси 2002-2003 ўқув йили олдидан республикамиз пойтахти, барча вилоятлар, шаҳарлар ва туманларда «Мактаб бозорлари»ни ташкил этганидан хабарингиз борми?

Агар хабарингиз бўлмаса, шошилинг! «Мактаб бозорлари» шу йил

5 августдан 10 сентябргача

аҳолига хизмат кўрсатади. Бу бозорларда ўқувчилар дафтарлар, умумий дафтарлар, кундаликлар, расм чизиш учун альбомлар, ручкалар, стерженлар, рангли қаламлар, линейкалар, портфеллар, ҳатто чиройли кийим-кечак ва бежирим пойабзалларни харид қилишингиз мумкин.

Мустақил мамлакатимизда ёш авлод — ўғил-қизларимизнинг чуқур билим олишлари, соғлом ва бақувват, юртнинг ҳақиқий ватанпарварлари бўлиб ўсиб-улғайишлари учун давлат миқёсида ғамхўрлик қилинаяпти. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ҳар йили юзлаб номда дарсликлар, ўқув қўлланмалари нашр этилаётгани, янги-янги мактаблар, академик лицейлар, коллежларнинг бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилаётгани, синфхоналар замонавий асбоб-ускуналар ва компьютерлар билан жиҳозланаётгани, янги ўқув йили арафасида эса «Мактаб бозорлари» ҳамда ярмаркалар ташкил этиш анъанага айлангани бунинг ёрқин далилидир.

Бу йил ҳам республика умумтаълим мактаблари, ўрта махсус, касб-ҳунар ва олий ўқув юртлари талабаларини мактаб-ёзув қуроллари ва кийим-кечаклар билан таъминлашни янада яхшилаш учун «Мактаб бозорлари» ва ярмаркалар ташкил этиш мақсадида бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Жумладан, «Ўзбексавдо» акциядорлик компаниясининг «Қорақалпоқсавда» акциядорлик компанияси, «Савдо» ҳудудий акциядорлик компаниялари, Тошкент шаҳар ҳокимлиги Савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш департаменти, шунингдек, «Кийим», «Пойабзал ва спорт моллари», «Маданий моллар» акциядорлик жамиятлари томонидан аҳоли гавжум жойларда, деҳқон ва буюм бозорлари, шоҳкўчалар, истироҳат боғлари, темир йўл ва автомобиль бекатлари, йирик савдо марказларидаги «Мактаб бозорлари», ярмаркаларнинг жойлашуви ва уларнинг иш тартиби тасдиқланди. Шунга кўра, Тошкент шаҳрининг 11 туманида 40 та, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда эса 50 та жойда мактаб-ёзув қуроллари ҳамда кийим-кечакларнинг барча турлари сотиладиган бозорлар ва ярмаркалар ташкил этилади. Ушбу бозорлар ва ярмаркаларда савдо қилиш учун хусусий тадбиркорлар, тижорат фирмалари ҳам жалб этилади. Бундан ташқари, турғун савдо дўконларида 150 та махсус бўлим очилади. Уларда харидорларга салқин ичимликлар, музқаймоқ ва бошқа умумий овқатланиш маҳсулотларининг савдоси ҳам йўлга қўйилади.

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда мактаб-ёзув қуроллари ва кийим-кечакларни сотувчи бозорлар, ярмаркалар ва бўлимларнинг жойлашуви

№	Ташкилотлар номи	Сони	Турғун савдо дўконларидаги бўлимлар сони
	«Савдо» ҳудудий акциядорлик компаниялари:		
1.	«Қорақалпоқсауда»	6	7
2.	«Андижонсавдо»	8	10
3.	«Бухоросавдо»	7	10
4.	«Жиззахсавдо»	4	8
5.	«Қашқадарёсавдо»	7	10
6.	«Намангансавдо»	6	9
7.	«Навоийсавдо»	3	4
8.	«Самарқандсавдо»	9	15
9.	«Сирдарёсавдо»	4	8
10.	«Сурхондарёсавдо»	4	8
11.	«Тошкентвилоятсавдо»	8	15
12.	«Фарғонасавдо»	8	15
13.	«Хоразмсавдо»	5	7
14.	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш департаменти	11	24
	Республика бўйича:	90	150

2002-2003 ЎҚУВ ЙИЛИ ОЛДИДАН ТОШКЕНТ ШАҲРИДА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ УЧУН КИЙИМ-КЕЧАКЛАР ВА ЁЗУВ-ЧИЗУВ АШЁЛАРИ СОТАДИГАН АСОСИЙ «МАКТАБ БОЗОРЛАРИ»

РЎЙХАТИ

Акмал Икромов тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Чилонзор-9ГА» мавзеси, «Фарҳод» кўчаси
2. **«Шуҳрат» СИЖК** — «Чилонзор» мавзеси, 11-даҳа
3. **Х. Т. Мамасаидов «Офис Маркет»и** — «Ўрикзор» мавзеси, 12-коттеж олдида

Бектемир тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Водник» мавзеси, Ҳусайн Байқаро кўчаси
2. **«Сардор-Соҳиба» МЧЖ дўкони** — «Бектемир» шоҳкўчаси
3. **«Мактаб бозори»** — «Бектемир буюм бозори» (тадбиркорлар) ҳудудида

Миробод тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Тошкент универмаги» АЖ ҳудудидаги майдон, «Ўзбекистон» кўчаси, 45.
2. **Алишер Навоий театри майдони китоблар ва канцтоварлар** — «Ўзбекистон» кўчаси
3. **«Миробод» бозори ҳудудида** — «Авлиё ота» кўчаси (тадбиркорлар)
4. **«Шарқ зиёкори» ХФ (дарсликлар)** — Матбуотчилар кўчаси

Мирзо Улуғбек тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Буюк Ипак йўли» метро бекати
2. **«Даврон-Достон» ХФ дўкони** — БИЙ 3-уй
3. **«Улуғбек-Азизбек» ХФ дўкони** — Улуғбек шаҳарчаси
4. **«Мактаб бозори»(тадбиркорлар)** — «2-Қорасув» мавзеси
5. **«Мактаб бозори»(тадбиркорлар)** — «Сайрам» кўчаси, 43-уй

Собир Раҳимов тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Беруний» метро бекати
2. **«Фатхулла ўғли Беҳзод» ХФ** — Ўрозбоев кўчаси
3. **«Йўлдош ҳамкор» ХФ** — «Қорақамиш» бозори
4. **«Мактаб бозори»(тадбиркорлар)** — «Қорақамиш» бозори»

Сирғали тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Супермаркет Сирғали» ЖК, «8-Сирғали» мавзеси
2. **Мактаб бозори** — «Деҳқон бозори» ҳудудида
3. **«Абул Зул Фар» ХК дўкони** — «3-Сирғали» мавзеси
4. **«Ўқув қуроллари» ХФ дўкони** — «3-Сирғали» мавзеси
5. **«Ўлмасбек» дўкони** — «3-Сирғали» мавзеси
6. **«Жамол ҳожи» дўкони** — «3-Сирғали» мавзеси

Чилонзор тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Чилонзор савдо маркази» ЖК, «Чилонзор» кўчаси, 55
2. **«Бешёғоч» бозори филиали** — «Ҳамза» метро бекати
3. **«Козиробод» бозори** — «Паркент» бозори ҳудудида
4. **26-сон китоб дўкони(канцтоварлар)** — Исломова кўчаси, 18
5. **36-сон китоб дўкони(канцтоварлар)** — «Янгиобод» гузари
6. **«Мактаб бозори»** — «Авиасозлар» бозори, Кадишчев кўчаси

Шайхонтоҳур тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — Навоий кўчаси, 30, савдо растаси
2. **«Мактаб бозори»** — Навоий кўчаси, 30-«А», савдо растаси
3. **«Мактаб бозори»** — «Болалар дунёси» дўкони

Юнусобод тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Юнусобод-Саховат» ЖК, «19-Юнусобод» мавзеси
2. **«Мактаб бозори»** — «Юнусобод универсал бозори»
3. **«Мактаб бозори»** — Каблукова кўчаси, «Олой» бозори

Яккасарой тумани

1. **Марказий туман «Мактаб бозори»** — «Саодат СМ» ЖК дўкони, Усмон Носир кўчаси
2. **«Мактаб бозори» (тадбиркорлар)** — «Аския бозори» ҳудудида
3. **Мактаб бозори» (тадбиркорлар)** — Усмон Носир кўчаси, 52

«Мактаб бозорлари» ва ярмаркаларига хуш келибсиз!

«Ўзбексавдо» акциядорлик компанияси маъмурияти

Яқинда Жиззахга Хитой Халқ Республикаси ишбилармон доиралари вакилларидан иборат гуруҳ ташриф буюрди ва 200 миллион сўмлик озиқ-овқат, кийим-кечак, пойабзал ва автомобиллар учун эҳтиёт қисмларни биржа орқали сотиш бўйича контракт расмийлаштирилди.

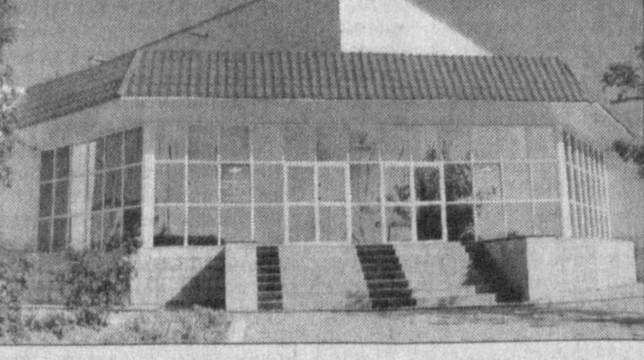

Тадбиркор учун сервис хизмати

— Республикамиз Президенти Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил биринчи ярим йиллиги якунларига бағишланган мажлисида сўзлаган маърузасида тадбиркорлик соҳасидаги энг муҳим вазифалар ҳақида тўхталиб, ишбилармонларнинг моддий-техника ресурсларидан, хомашё ва материаллардан фойдалана олиш имкониятини кенгайтириш, уларга зарур воситаларни етказиб бериш, улгуржи савдо ва сервис хизмати тармоғини яратиш лозимлигига эътиборни қаратди, — дейди Дўстлик туманидаги «Бунёдкор» фермер хўжалиги раҳбари Эшмурод Шоймардонов. — Жиззахда иш бошлаган товар-хомашё биржаси филиали, назаримда, Юртбошимизнинг ана шу гапларини тасдиқлагандай бўлди. Биржа жамоаси тадбиркор ва ишбилармонлар учун кенг ҳажмда хизматлар таклиф этишаяпти. Бу ердаги замонавий жиҳозланган электрон ахборот марказига эга биржа зали, компьютер тармоғи, факс, телефон алоқалари хорижникидан қолишмайди. Интернетга уланиш имконини айтмайсизми? Бизга керакли трактор учун эҳтиёт қисмларнинг Андижондаги биржа филиалида борлигини билиб олдик ва шу ердаёқ олди-берди шартномасини имзоладик. Рости, ишимнинг бундай тез ҳал бўлишини тасаввур ҳам қилмагандим.

Чиндан ҳам, бу ердаги электрон биржа савдолари ишбилармонлар учун қулайликлар туғдирмоқда. Биржа хизматига эҳтиёжмандлар бу ердаги қулай, айни пайтда аниқ ишлайдиган электрон воситалардан фойдаланмоқдалар. Улар бир неча дақиқада республикамизнинг турли минтақаларидаги товар-хомашё биржаси филиаллари билан боғлайди ва сиз улардаги мавжуд товарлар ҳамда хомашёларнинг турлари, миқдори, сифат кўрсаткичлари, нархлари билан танишасиз. Бир зумда ўзингизга керакли товар ва хомашёни харид қилиш ёхуд ўзингиздаги ортиқча маҳсулотни сотиш имконига эга бўласиз. Зарур ҳолларда бу борада сизга биржа нотариуси, низоли ҳолатларни ўрганувчи комиссия, суғурта агентлиги вакили, банк хазиначиси ёрдамга ҳозиру нозир. Филиал қошида товар-хомашё кўргазмалари, «Ким ошди» савдоси йўлга қўйилган. Туманларда филиалнинг шохобчаларини очишга киришилдики, бу ҳам ишбилармонларнинг узоғини яқин, мушкулини осон қилиши табиий.

Иброҳим ЖОНУЗОҚОВ.

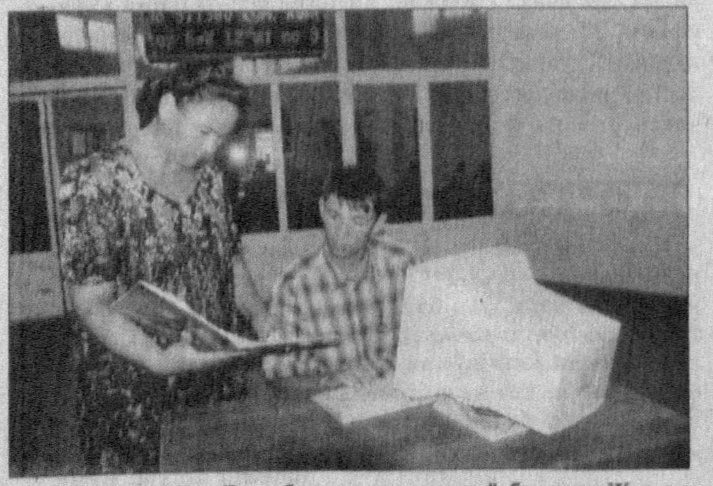

СУРАТЛАРДА: Республика товар-хомашё биржаси Жиззах филиали биноси; электрон ахборот марказида.

Алоқа тизими

«ЎЗДУНРОБИТА»: ЮКСАЛИШ ПИЛЛАПОЯЛАРИ

Эсингизда бўлса, бундан роппа-роса ўн йил аввал нафақат Ўзбекистонда, балки Марказий Осиёда ҳам илк маротаба "Ўздунробита" қўшма корхонасининг уяли телефони жаранглаганди. Бу республикамиз аҳолиси ўртасида катта қизиқиш уйғотганди.

Шу йилнинг август ойида ўзининг 10 йиллик юбилейини нишонлашга ҳозирлик кўраётган "Ўздунробита" уяли алоқа тизими бугунги кунда энг замонавийлаштирилган тармоқлардан бўлиб, у ижтимоий-иқтисодий ҳаётимизда муҳим ўрин эгалламоқда. Мазкур қўшма корхона юртимизда дастлаб иш бошлаган йилларида Ўзбекистон алоқа бозоридан муносиб ўрин эгаллаш, бунинг учун, аввало, янги алоқа тармоғига мутахассис кадрлар тайёрлаш, аҳолининг уяли телефонга бўлган талабини ўрганиш осон кечмади. Шунга қарамасдан, компания маъмурияти Америка, Европа, Осиё мамлакатлари, Москва, Санкт-Петербург, Киев шаҳарларида ҳамда Марказий Осиёнинг бир қатор ҳудудларида замонавий телекоммуникация тизимини ривожлантиришга алоҳида эътибор қарата бошлади. Жумладан, ўтган қисқа вақт ичида Ўзбекистонда истиқомат қиладиган аҳоли ҳудудларининг 90 фоизини, яъни мингдан зиёд шаҳар ва қишлоқларни "Ўздунробита" қўшма корхонаси тармоқлари билан қамраб олишга эришилди. Айни пайтда уларга компаниянинг 20 та бошқарма ва бўлими юқори сифатли хизмат кўрсатмоқда.

МИЛЛИЙ РОУМИНГ

Ҳа, ҳақиқатан ҳам, "Ўздунробита" қўшма корхонаси мамлакатимизда кенг қамровли уяли алоқа тизимини барпо этишдек мураккаб вазифани амалга оширишга эришди. Шу билан бирга, у республикамизда миллий уяли алоқа роуминגини яратишда етакчилик вазифасини ўтади. Шу тариқа компания ўз мижозларига миллий роуминг орқали исталган давлатдаги кишига қўнғироқ қилиш, рақамларни сақлаш сингари бир қатор хизматларни кўрсата олиш имкониятига эга бўлди. Бундан ташқари, йирик шаҳарларда "Ўздунробита"нинг марказий станциялари ва репитер, транслятор, радиореле линиялари ҳамда катта автомобиль йўллари ва тоғли ҳудудларда ўта кучли қувватли муҳандис-техник тармоқлари барпо этилиб, ишга туширилди. Натижада абонентлар республикамизнинг барча ҳудудлари билан тўғридан-тўғри уланиш имкониятига эга бўлишди. Эътиборлиси, компания роуминг хизмати кўрсатиш юзасидан МДҲдаги 40 ортиқ оператор хизматлари билан келишувга эришилдики, эндиликда мижозлар бошқа республикага қилган сафарлари чоғида ҳам ундан эркин фойдаланмоқдалар.

ҚУРИЛИШ ВА ЗАВОДЛАР УЧУН АЛОҚА

Компаниянинг асосий техник вазифаларидан бири республикамизнинг Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод, Асака, Қоровулбозор сингари йирик шаҳарларини тўлалигича замонавий алоқа тармоқлари билан қамраб олишдан иборатдир. Негаки, айни пайтда компаниянинг 50 минг нафардан ортиқ мижозларининг асосий қисми ана шу саноатлашган ҳудудларда яшамоқда. Улар эса бугун кенг тармоқли алоқа, миллий автоматик роуминг, кечаю кундуз хизмат кўрсатувчи сўров-маълумотнома хизматлари, нархларнинг туширилиши бўйича имтиёзлар, дилерлик тармоқларини ривожлантириш, шанба, якшанба кунлари мижозларга махсус режа асосида хизмат кўрсатиш сингари ўндан ортиқ хизмат турларидан кенг фойдаланмоқдалар.

ОРТГА ЯНА БИР НАЗАР

Ёдингизда бўлса, 1991 йили америкалик тадбиркорлар ҳамкорлигида тажриба тариқасида Тошкентда илк маротаба 500 абонентга мўлжалланган "NMT—450" русумли уяли алоқа станцияси ишга туширилган эди. Бу эса ўз навбатида "Ўздунробита" Ўзбекистон-Америка қўшма корхонасини барпо этишга асос бўлди. Орадан кўп ўтмай, компаниянинг Урганч шаҳрида биринчи вилоят филиали ишга туширилди. Худди шу йили МДҲда биринчи бўлиб Тошкент-Урганч шаҳарлараро автоматик роуминг лойиҳаси ҳам амалга оширилди. Пировардида мижозлар орасида ҳар томонлама қулай уяли алоқа воситасига талаб янада орта бошлади. Ана шуларни ҳисобга олган маъмурият абонентларга яна бир қанча қулайликлар яратиш мақсадида "NMT—450" русумли автомат станциялар ўрнига замонавий "AMPS" ва "D-AMPS".IS-54» русумидаги станцияларни ўрнатди. Шунингдек, Самарқанд, Бухоро ва Қарши шаҳарларида ҳам янги алоқа тармоқлари ишга туширилди.

1996 йилдан бошлаб эса республикамизнинг Навоий, Наманган, Андижон ва Фарғона вилоятлари аҳолиси ҳам ана шундай қулай алоқа воситасидан фойдалана бошлади. Айни чоғда компания жамоаси алоқа тизимига янги-янги русумдаги технологияларни жалб этиш ишини сусайтирмади. Хусусан, 1997 йилда Гулистон, Термиз, Қўқон, Жиззах, Чирчиқ ва Янгийўл шаҳарларида янги тармоқлар барпо этилди. Шу тариқа 380 тадан ортиқ аҳоли пунктида, автоматик роуминг усулида алоқа қилиш учун замин яратилди. 1998 йилда улар қаторига Нукус ва Шаҳрисабз шаҳарлари ҳам қўшилгач, "Ўздунробита" компаниясининг алоқа линиялари тортилган манзиллар сони 900 тадан ошиб кетди. Шундай қилиб, "Ўздунробита" ўз абонентлари сонини 20 минг нафарга етказиб, МДҲдаги уяли алоқа компанияларининг етакчи лидерларидан бирига айланди.

Бироқ 1997 йили Ўзбекистон алоқа бозорига бирйўла бешта хорижий уяли алоқа компанияси кириб келгандан сўнг унинг ниҳоятда кучли рақобат шароитида ишлашига тўғри келди. Шунга қарамасдан, компания томонидан Олмалиқ, Фарғона, Жиззах, Ангрен, Чиноз, Чорвоқ ва Чимёнда алоқа станцияси ва репитерлар ишга туширилди, Тошкентдан Қамчиқ довони орқали Фарғона водийсига уяли алоқа трассаси ётқизилди. Шунингдек, Тошкент-Чиноз-Гулистон-Жиззах-Самарқанд йўналишидаги автомобиль йўли бўйлаб ўрнатилган ягона алоқа тизими иши янада такомиллаштирилди. Бу йўловчи ва саёҳатчилар учун катта қулайлик яратди, албатта.

2002 йилда Самарқанд, Ғиждувон, Вобкент, кейинчалик Денов, Бекобод шаҳарларида ҳам алоқа станцияларининг қуввати бир неча ҳисса оширилди. Дилерлик офислари ва филиаллари сони эса кўпайтирилди.

ТАРИФ СИЁСАТИ

Агар "Ўздунробита" қўшма корхонасининг республикамизда дастлаб иш бошлаган даврига назар соладиган бўлсак, ўтган вақт ичида алоқа учун белгиланган тариф нархларининг мунтазам равишда пасайтирилиб келинганлигининг гувоҳи бўламиз. Бу эса мижозлар сафининг янада кенгайтириб бориш имконини берди. Устига устак, замонавий мобил алоқа тизими, юқори сифат ва мижозлар учун тариф нархларининг босқичма-босқич равишда туширилиб борилиши, ранг-баранг хизмат турлари, сўзлашув учун имтиёзлар, янги телефон моделларини тарқатиш бўйича дилерлик пунктларининг тезкорлиги, автоматик роуминг, овозли почта хизматлари, чақирувларни бошқа манзилга кўчириш сингари кўплаб хизмат турлари фақатгина "Ўздунробита"га хос хусусиятдир. Ана шу ҳол абонентларга маъқул бўлмоқда.

Албатта, компания маъмурияти бу билан чекланиб қолгани йўқ. Улар мижозларга янада янги-янги қулайликлар яратиш мақсадида энг сўнгги русумдаги алоқа тизимига ўтиш учун тайёргарлик ишларини бошлаб юборишди. Ҳозирги кунда хорижнинг бир қатор етакчи фирмалари мутахассислари билан биргаликда Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида янги ускуналар монтаж қилинмоқда. Шунингдек, шу йилнинг ўзида компания маъмурияти Тошкент вилоятини янги русумдаги уяли алоқа билан тўлиқ таъминлашни ҳам режалаштирмоқда.

Яна бир янгилик. Яқинда "Ўздунробита" қўшма корхонасининг уяли алоқа тизимида тўплаган 10 йиллик тажрибаси ва абонентларга кўрсатаётган намунали хизматлари ҳисобга олиниб, у халқаро " " уюшмасига қабул қилинди. Бу катта ишонч жамоани юксак чўққилар сари ундамоқда.

Анатолий КУДИНОВ.

[t]

Хунармандчилик

Президентимизнинг 2002 йил 29 январдаги янги Фармонига биноан аввал даромад солиғи тўлашдан 5 йил муддатга озод қилинган республика ҳунармандлари ва амалий санъат усталарининг муддатлари яна 3 йилга узайтирилди. Демак, халқнинг азалий қадриятларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларидан яна бири амалга ошди.

Шу воқеа сабаб бўлиб, биз умумжаҳон ташкилотларидан бири — ЮНЕСКО эътиборига тушган, республика халқ ҳунармандлари ва усталари уюшмаси раҳбари Намоз ОБЛОҚУЛОВ билан суҳбатлашдик.

Бу ёғи ўзимизга боғлиқ

— Намоз ака, 2005 йил ёзига қадар давлатга солиқ тўламайдиган бўлибсизлар. Бу ғамхўрлик қувонарли, албатта. Шу билан бирга, қўрилган бу чора-тадбирнинг асл моҳиятини, бироз шарҳлаб берсангиз...

— Яқин ўтмишда чопондўзу пичоқчилар, кулолчию заргарлар назоратда тутилиб, яширинча иш юритишарди. Уста, ҳунармандларга паст назар билан қаралиб, уларга аҳолининг энг охирги табақаси тарзида муносабатда бўлинарди. Асл қиёфамиз, ота-боболаримиз ким бўлганлиги 11 йил ичида ярқираб намоён бўлди. Мана, биргина буюм, лавҳни олинг. Буни ясаш ниҳоятда мушкул. Устадан ўта нозик математик аниқлик ва геометрик ўлчамларни тўғри англашни тақозо этади. Ҳатто баъзи мутахассисларнинг айтишича, лавҳни ўйлаб топган одамнинг интеллектуал дунёси электрон ҳисоблаш машинасининг фаолиятига яқин экан. Бундай маҳсулотларни кўрган хорижликлар соатлаб тикилишади.

1997 йилда ташкил этилган уюшма 5 йил муддатга даромад солиғидан озод этилди. Четга маҳсулот сотишда божхона тўловлари бекор қилинди. Давлат бюджетининг асосини солиқлар ташкил қилган даврларда ҳунармандларга бу сингари имконият ва йўллар очилиши ҳар қандай давлат тарихида ноёб ҳодиса. Бу имкониятларни янада кенгайтиришга нима ҳожат сезилди, деган саволингизга келсак, 2000 йил уюшма аъзолари 8000 нафардан 2002 йил бошига келиб 12000 нафарга етди. Бундай ўсиш баъзи муаммоларни ҳам туғдирди. Жумладан, самарали фаолият олиб бориш учун ҳозирги моддий-молиявий режаларимиз даражаси ҳунармандчиликнинг ўсиш даражасига мутаносиб бўлмай қолди.

— Узоқ қишлоқлардаги баъзи ҳунарманд усталарда ўзини ўнглаб олиши учун техника воситаси танқис бўлса, айримларида маблағ етишмайди. Уюшмангизга мурожаат этган усталар амалий ёрдам ололдими?

— Беш йил ичида уюшмамизга ёрдам сўраб мурожаат этган усталарга 50 миллион сўм маблағ ҳисобида техника воситалари олиб бердик. Масалан, риштонлик кулол Иброҳимжон Комиловга замонавий устахона тиклашда кўмаклашдик. Шаҳрисабзлик кулол Аҳад Музаффаровнинг уй-музейини ташкил эттириб, устахона қуришда ёрдам бердик. Ғиждувонлик кулол Алишер Нарзуллаев 1 миллион сўм миқдорида имтиёзли кредитга эга бўлди. Бунақа мисоллар кўп. Яқинда яна ҳунармандларга 80 миллион сўмлик жиҳозлар тарқатишни режалаштираяпмиз.

— Суҳбатимиз маблағларга келиб тақалди. Ҳунарманд усталар ўз маҳсулотларини хориж давлатларида ёки республикамиз ҳудудларида сотиш учун қандай шарт-шароитлар бор?

— Қўлда, заргарона ишланган миллий буюм ва осори-атиқаларни хорижликлар қадрлашади. Беш йил ичида уста-ҳунармандларимиз Англия, Голландия, Япония, Франция, Туркия, Италия давлатларида намойиш этилган кўргазмаларда иштирок этишди. Ва ўз маҳсулотларини кўргазмадан сўнг, эркин нархда савдога қўйишди. Жами 100 минг АҚШ доллари миқдорида маҳсулот сотилди. Республикамизда ҳам уларни пуллаш чегараланмаган ва эркин нархларда амалга оширилади.

— Чет эллардаги кўргазмалар воситасида уюшма фондини, усталар ўз захираларини мустаҳкамлаб олиши учун имконият туғилаяптими?

— Аслида, шу имкониятлардан унумли фойдаланиш учун ҳам яна 3 йиллик вақт берилди. Бошқа давлатларнинг ҳунарманд усталари уюшмалари билан ҳамкорлигимиз ҳали тўла изга тушмаган. Энди шу соҳада ишларни йўлга қўйяпмиз. «Интернет» тармоғида ўз вет-сайтимизни очдик. Шу кунларда баъзи давлатлардан маҳсулотларимизга қизиқиб, эътибор қаратилаяпти. Куни кеча Ўзбекистоннинг Германиядаги элчихонаси ташкил этган, 6 ой давом этадиган кўргазмада иштирок этиш учун икки вакилимиз учиб кетди. Ҳар ойда иккитадан аъзоларимизни юборишни режалаштирганмиз. Бу кўргазманинг ўзига хос томони шундаки, унда ранг-баранг маҳсулотлар билан бир қаторда, уларни тайёрлаш жараёнлари ҳам намойиш этилади. Шундай кўргазмаларда иштирок этиш учун октябрь ойида Ҳиндистондан, ноябрь ойида яна Германиядан, декабрь ойида Италия ва Туркия давлатларидан таклифлар олганмиз. Йўл харажатлари қисман уюшма ҳисобидан, асосан, аъзоларнинг ўз маблағларидан қопланади.

— Ҳунармандларнинг шаклланиб келаётган янги авлодларига нисбатан қандай йўл тутасизлар?

— Вилоятларимизда 97 та уста-шогирд мактаблари ташкил этилган. Ҳар бир устага бештагача шогирд бириктирилган. Шогирд танлашда унинг ёши эмас, қизиқиш ва интилишлари биринчи ўринда назарда тутилади. Ўтган йили қирқ ёшдан ошган аёлларга ҳам миллий кийимларни тикиш сирлари ўргатилди.

— Уюшма аъзолари ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг турлари хилма-хил. Булар: ганч, ёғоч, тош ўймакорлиги, кандакорлик, кулолчилик, заргарлик буюмлари, гилам ва атлас тўқиш, зардўзлик ва каштачилик, миллий чопонлар, дўппилар, сандиқсозлик, бешиксозлик, миниатюра рассомлиги, хуллас уларнинг тури 20 га яқин. Турмуш кечириш учун барча зарур маҳсулотларни топиш мумкин. Энди келинг, тасаввур қилайлик. Бир томонда — моҳир ҳунармандлар ишлаб чиқарган буюмлар. Иккинчи томонда — давлат корхонасида тайёрланган маҳсулотлар. Сиз шахсан оддий истеъмолчи сифатида қайси бирини танлаган бўлардингиз?

— Маҳсулот сифатига бориб тақалади-да бу саволингиз. Аниқ йўналишда чегара қўйиш қийин. Моҳир усталаримизнинг шундай маҳсулот турлари борки, нафис ва пишиқлиги билан давлат корхонасида чиққан шу маҳсулот туридан юқори туради. Ва улар фақат қўл меҳнатидан жило олади. Лекин юртимиздаги давлат корхоналарида ишлаб чиқарилаётган, дунё тамаддуни ютуқларини ўзида акс эттира олган маҳсулот турлари борки, улар билан ҳозирча рақобатлаша олмаймиз.

— Ҳозирча...

— Ҳозирча беллаша олмаймиз. Лекин беллаша оладиган вақт келади. Яхши ният ярим давлат-да. Энг муҳими, бунга асосий замин 11 йил олдин яратилгани. Бу ёғи ўзимизга боғлиқ.

«Халқ сўзи» мухбири
Мамлакат
НОРМУРОДОВА
суҳбатлашди.

Ватан ичра Ватан

Оқёр манзаралари

Қишлоғимизда Ҳикматулло деган одам бор — дейди Андижон туманидаги Оқёр қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Икромжон Қўшоқов. —Қўли гул уста. У тайёрлаган мебелларни кўриб, олдидан кетолмай қоласиз. Бежирим, чиройли, хорижникидан сираям қолишмайди. Терини қайта ишловчи кўнчиларгаям тараф йўқ. Бу ёғи Қўқону Марғилондан, у ёғи Намангану Тошкентдан келиб олиб кетишаяпти.

Саккизта маҳалламиз бор. Ҳар бирида кам деганда 85-90 нафар ҳунарманд топилади. Зардўз Муҳайё Иброҳимова, мебелсоз Ҳикматилло Махсумов, тери ошловчи Абдуманноб Мамасолиев, тадбиркор Сайфиддин Исроилов каби ҳамқишлоқларимиз қўлида жило топган буюмлар нафақат мамлакатимиз, балки қирғиз ўтовлари, қозоқ кенгликлари, туркман яйловларигача етиб борган. Миробод маҳалласини бугун ким билмайди, дейсиз. Ана шу дўппидеккина қишлоқда етиштириладиган деҳқончилик маҳсулотлари шаҳарликлар дастурхонига файз киритяпти.

Ўзаро мулоқотлардан бирида Яккатол маҳалласида истиқомат қилувчи Носиржон Тоҳиров анчадан буён бўш ётган ерни обод қилсам, сув келтириб балиқ парваришласам, деб қолди. Фикрлашдик, маслаҳатни бир жойга қўйдик. Ниҳоят, эзгу мақсад амалга ошди. Қоратумшуқ, дўнг пешона, сазан, оқ амур, лаққа, олабуға, илонбош сингари балиқнинг олди сотувга чиқди.

Ҳозир қишлоқда 7 та новвойхона, 8 та ошхона, ўнлаб чевархона, қанчалаб маиший хизмат шохобчалари мавжуд. Улар кишиларнинг узоғини яқин, мушкулини осон қилаяпти. Кейинги икки йилнинг ўзида қишлоқда 120 та янги иш ўрни яратилди. Оқёрликлар нафосат ва гўзалликка ўч. Назаримизда, улар шахсий иморатдан кўра жамоат жойларида барпо этилаётган маданий-маиший иншоотларнинг кўрки, миллийлигига кўпроқ эътибор қаратишаяпти. Бунинг боиси нимада экан?

— Мулкдорларимизда юрт, Ватан, миллат тақдири учун жавобгарлик туйғуси чуқурлашиб бораяпти, — дейди раис. — Энг муҳими, эртанги кунга ишонч кучли. Қишлоқ мулкдори Ҳотамжон Мирзахўжаев тиклаган икки қаватли маиший хизмат уйи, Эргаш ҳожи барпо этган гузар кимнинг ҳавасини келтирмайди, дейсиз. Дарвоқе, икки оғиз сўз гузарлар хусусида. Ҳар бир қишлоқ ўз миллий гузари билан файзли. Бу анъана тобора такомиллашмоқда. Оқёрликлар кейинги йиллар мобайнида ўз кучлари билан бешта гузар ташкил этишди. 25 та янги кўча чиқарилди. Мингга яқин хонадонда ҳовли тўйлари ўтказилди. Табиий газ, тоза ичимлик суви кириб бормаган кўча ёки хонадон қолмади ҳисоб.

Бугунги кунда фуқаролар йиғинлари зиммасига муҳим вазифалар юклангани, уларнинг ваколат доираси тобора кенгайиб бораётганини яхши биламиз. Демак, масъулият ва талабчанлик ҳам шунга яраша бўлиши лозим. Аҳолидан солиқлар ва мажбурий тўловларни ундириш масаласини олайлик. Қишлоқда йигирма мингга яқин киши яшайди. Жорий йилнинг беш ойи мобайнида фойдаланилган газ учун 1 миллион 300 минг, ер-мулк солиғи ҳисобидан 1 миллион 460 минг сўм пул тушди. Унинг бир қисми маҳалланинг ҳисоб рақамида қолишини назарда тутсак, қурилиш-ободончилик ишлари учун қўшимча молиявий имкониятлар вужудга келишини тасаввур этиш қийин эмас.

Маълум бўлишича, Қўрғонча, Пистазор маҳаллаларининг банкдаги ҳисоб рақамида миллион-миллион маблағи бор. Хўш, бу сармоя қайси мақсадлар учун сарфланаётир?

«Қарияларни қадрлаш йили» муносабати билан бир талай тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган. Чунончи, яқинда қишлоқдаги 80-100 ёшли 180 нафар отахон ва онахон учун дастурхон ёзилди, уларга бир миллион сўмлик совға-салом тарқатилди. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, фронт ортида меҳнат қилган табаррук инсонларга эҳтиром кўрсатилди. Кам таъминланган оилалар ҳолидан хабар олинди. Боқувчисини йўқотганларга етти юз минг сўмдан зиёд моддий ёрдам кўрсатилди.

Оқёр... Бу кўҳна ва азим қишлоқ бир ёндан Андижон, иккинчи ёндан Куйганёр шаҳарларигача чўзилган. Унинг кенг ва равон йўлларини оралаб юрсангиз, чаман-чаман очилган гуллар руҳингизни тетиклаштиради, кўзингиз ва қалбингизга бир олам завқ бағишлайди.

— Яқинда гуллар байрамини ўтказмоқчимиз, — дейди Икромжон. — Йўл бўйларида жами 213 хил гул парваришланаяпти. Ҳозир ушбу тадбирга тайёргарлик қизғин. Сиз ҳам келинг...

— Илгари Оқёрдан ариза ва шикоятлар кўп бўлгучи эди. Энди-чи?

— Шикоятбозликка одамларнинг вақти йўқ. Оқёрликман, деган киши борки, яратувчилик меҳнати билан банд. Шу боис, шаҳар ва қишлоқларимиз йил сайин чирой очаяпти-да. Кўз ўнгимизда яшнаб-яшариб бораётган Оқёрнинг бугунги файзи, таровати, кўрку салобати фикримизга жонли мисолдир.

О.ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИДА
«ЭҲТИРОМ» ЖАМҒАРМА ОМОНАТИНИ (1 ЙИЛ МУДДАТГА)
таклиф этади.

Йилига 42% даромад келтирувчи ушбу омонатнинг талаб қилиб олинмаган фоизлари ҳар ойда капиталлаштирилганида даромад йилига 51,1%ни ташкил этади
(омонатлар 50 ёшдаги ва ундан кекса бўлган фуқаролардан қабул қилинади).

Шунингдек, қуйидаги бошқа турдаги омонатларга ҳам пул қабул қилиш давом этмоқда:

«СЎМ КАРТОЧКАСИ» (пластик карточкалар қўлланилган ҳолда) — йилига **36 фоиз** даромад келтирувчи ушбу омонатнинг талаб қилиб олинмаган фоизлари ҳар ойда капиталлаштирилганида даромад йилига **42,6%.**
Карточка эгаларининг ҳаёти ва саломатлиги бепул суғурталанади.

«ТАЪТИЛ» (муддати 3 ой бўлган бу омонатнинг ҳисоб варақлари талаб қилиб олинмаган тақдирда шартнома муддати ўз-ўзидан узайтирилади)	—	**йилига 36%;**
«ТЎЁНА» (2 йил муддатга)	—	**йилига 30%;**
«САРПО» (3 йил муддатга)	—	**йилига 31%;**
«КЕЛАЖАК» (камида 5 йил муддатга)	—	**йилига 40%;**
«МУДДАТЛИ» (5 йил муддатга)	—	**йилига 40%;**
«ТАЛАБ ҚИЛИБ ОЛИНГУНЧА»	—	**йилига 10%.**

NBU

Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки пулларингиз сақланиши ва даромад келтиришига кафолат беради.

Қўшимча маълумотларни қуйидаги телефон рақамлари: (998-71) 137-62-83, 137-62-81 ёки Миллий банкнинг исталган муассасаси орқали олишингиз мумкин.
www.nbu.com

6085/1496

«Очиқ хазина»дан дунё фойдаланади

Бухоро меъморий-бадиий музей-қўриқхонада Зарафшон воҳаси моддий ва маънавий маданиятига доир 70 мингдан зиёд экспонат бор. Шу пайтгача уларнинг атиги 15 фоизигина томошабинларга намойиш қилинарди. Қолганлари эса узоқ йиллардан бери фондларда, оддий томошабинлар назаридан четда сақланмоқда. Яқинда музей ходимлари АҚШнинг юртимиздаги элчихонаси билан ҳамкорликда амалга оширган лойиҳа туфайли олимлар, тадқиқотчи ва томошабинлар барча экспонатлардан фойдаланишига имкон туғилди.

«Очиқ хазина» деб номланган лойиҳа асосида музей-қўриқхонада шу номдаги компьютер маркази иш бошлади. Америка элчихонаси замонавий техника харид қилиш билан боғлиқ барча харажатларни ўз зиммасига олди. Айни кунда 10 мингдан зиёд археологияга, 20 мингга яқин нумизматикага, 8 минги этнографияга, 19 мингдан ортиқ қадимий китоб санъатига оид экспонатларнинг паспорт ва ранг тасвирлари электрон хазинага киритилмоқда.

Эндиликда хориждаги Бухоро тарихи тадқиқотчию ихлосмандлари «Интернет» тармоғи орқали мазкур экспонатлар билан танишишлари мумкин. Республикамиз музейлари ишида илк тажриба бўлган бу марказ очиқ музей жамоасининг жаҳон музейлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ҳам хизмат қилади.

Амрулло САМАДОВ.

"Устюрт"нинг ўз чарми

Қўнғирот туманидаги "Устюрт" ширкат хўжалигида яшовчи Жангабой Аймамбетов хайрли ишга қўл урди. У терини қайта ишлаш корхонаси ташкил этди. Хўжалик чорвачиликка ихтисослашган эмасми, шу боис хомашё мўл, чармдан тикилган кийим-кечакларга эҳтиёж ҳам етарли.

— Дастлаб хўжалигимизда яшовчи 40 нафар чўпонга чарм пўстин тикиб бердик, — дейди тадбиркор. — Энди қўшни хўжаликлардан, бошқа туманларда яшовчи чўпонлардан ҳам буюртмалар тушаяпти.

Я. ҚЎЧҚОРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» ДАТК
"Lok Kolor Sintez" QK
ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ КОРХОНА
Лак-бўёқ маҳсулотлари
таклиф этади:
Тўлов - пул ўтказиш йўли билан.

Қурилиш эҳтиёжлари учун:
- уй ичларини бўяш учун акрил вододисперсион бўёқлари;
- ташқи деворлар учун бўёқлар;
- том учун бўёқлар;
- алкид ва акрилат эмаллари;
- полларни бўяш учун бўёқлар;
- ёғоч ва бўялган юзаларни қоплаш учун лаклар;
- грунтовка ва шпатлевкалар;
- L 80,100,120мм.ли михлар;
- эмульсиявий,силикатли елим.

Саноат эҳтиёжлари учун:
- универсал алкид бўёқлари;
- том учун бўёқлар;
- алкид-уретан эмаллари;
- акрилат эмаллари;
- грунтовка ва шпатлевкалар.

Сифатли хорижий хомашёдан тайёрланган, конструкцияларни қўлда ёйсимон пайвандлаш учун мўлжалланган
МР-3 русумли
ЭЛЕКТРОДЛАР

Ўзи ишлаб чиқарган тикувчилик маҳсулотлари
ИШ КИЙИМЛАРИ:
- узун енгли эркаклар иш костюми;
- калта енгли эркаклар иш костюми;
- эркаклар ярим комбинезони;
- аёллар ярим комбинезони;
- аёллар иш бермудалари;
- аёллар иш фартуклари;
- эркаклар учун иссиқ иш курткалари;
- йўл хизмати ходимлари жилети;
- аёллар тиббий халати;
- эркаклар тиббий халати;
- эркаклар иш халати;
- ошпазлар курткаси;
- ошпазлар бош кийими;
- ички кийимлар;
- қўлқоплар,

шунингдек, мижозлар буюртмасига кўра, бошқа махсус кийимлар.

Кўрпа-ёстиқ буюмлари:
- кўрпа жилдлари;
- чойшаблар;
- турли ўлчам ва рангли ёстиқ жилдлари;

шунингдек:
- дастурхонлар;
- дастурхон ва 6 та ип газламали салфетка;
- ип газламали салфетка;
- 85х50 ўлчамдаги сочиқлар.

Тошкент ш., «Фарғона йўли» к., 13/22. Телефонлар: (998-71) 191-47-41, 191-80-94. Факс (998-71) 191-74-63. E-mail: lokcolor@online.ru Web site: UZBEKISTON.h1.ru

5300/138

Кеча ва бугун

Биби Убайда ва бувайдаликлар

Бувайда — улуғ ёзувчи Абдулла Қаҳҳорнинг болалик йиллари ўтган диёр.

Бувайда — Осиёда донг таратган зукко аскиячи Деҳқон Юзбоши бува, мумтоз қўшиқлар билимдони ва бетакрор овоз соҳиблари бўлган Мамадали қори Отабоев, Расул қори Мамадалиев, Камолиддин Ҳамроқулов, Икромиддин Ҳамдамов, Абдулатиф Ҳолдоров сингари машҳур ҳофизлар қишлоғи.

Ўлмас қаҳқаҳаси билан бутун Ўзбекистонни қойил қолдирган, ўзбек қизиқчилик мактабининг вакили Муҳиддин Дарвешов ҳам Бувайдада яшаб, ижод қилиб ўтди.

— Бувайдаликлар яна бир нарсадан чексиз фахрланишлари мумкин, — деди туман тарихи билимдони, бир неча китоблар муаллифи Эркинжон ака Хўжаев. — Бувайда — азиз-авлиёларнинг муборак қадамлари теккан муқаддас тупроқ. Бу номнинг қўйилиши узоқ ўтмишга бориб тақалади. ...Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг сафдоши ва куёвлари бўлмиш Усмон Зиннурайн ва Зайнабнинг фарзанди, яъни пайғамбаримизнинг набиралари Шоҳ Жарир Туркистонга йўл олади. Самарқанд, Бухоро ҳокимлари томонидан яхши кутиб олингач, Фарғонага, сўнг Косон шаҳрига юзланади. Бодак қишлоғида тўхтаб, Унғор вилояти ҳокими Карвонбосга элчи жўнатади. У имомни ўз юртига меҳмонга таклиф қилади, қизи — биби УБАЙДАни хотинликка беради. Демакки, Биби УБАЙДА пайғамбаримизга набира келиндир. Орадан бирмунча вақт ўтиб, тақдир тақозосига кўра у эри билан Мадинага кетади. Шоҳ Жарир душманлари томонидан заҳарланиб ўлдирилгач, ёлғизликда ва ғарибликда заҳмат чекади. Ўғли туғилгач Шоҳ Фазл деб исм қўяди. Шоҳ Фазл 40 ёшга етганида онаси Биби Убайда билан биргаликда Косон юртига боради. Марқадлар бунёд эттиради. Биби Убайда қавмидан бўлган Бадиғабонуга уйланиб, ундан ўғил кўради ва уни отасининг ҳурматига Муҳаммад Жарир деб атайди. Биби Убайда ҳозир Бувайда мозори деб аталаётган жойда ҳалок бўлган. Бу жой XX асрнинг 30-йилларигача ҳам Биби Убайда деб келинган. Бу муборак жойдан беш-ўн чақирим наридаги Пошшопирим деб аталадиган мақбара Биби Убайданинг набираси Муҳаммад Жарир номи билан аталади.

Яна бир ажойиб далил. Ўзининг пири муршиди ҳисобланмиш Саид Бараканинг васиятларига кўра буюк бобомиз Амир Темур ўз тасарруфидаги ерларда ётган пайғамбарларимиз ва азиз-авлиёлар қабрларини топтириб, уларга муҳташам мақбара ва обидалар қурдирган. Ана шулар қаторида XIV-XV асрларда Биби Убайда, Шоҳ Жарир Пошшопирим, Султон Боёз Бастомий мақбаралари бунёд этилган.

Шўролар замонигача бу жойлар муборак қадамжолар сифатида авайлаб-асралган, муқаддас зиёратгоҳ дея эъзозланган. Аммо қизил империя даврида аёвсиз вайрон қилинди, молхона, қўйхоналарга айлантирилди.

* * *

— Истиқлолга эришганимиздан кейин бу жойларни обод қилишга йўл очилди, — суҳбатни шоир Собиржон Отабоев давом эттирди. —Тез орада Биби Убайда қишлоғи, Шоҳ Жарир Пошшопирим мақбаралари, Бандикушод зиёратгоҳлари ободонлаштирилди, гузарлар, савдо ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш марказлари ташкил қилинди. Туман маркази Янгиқўрғон қишлоғи буткул янгитдан қайта қурилди.

Туманда дон, пилла, гўшт, сут, мева-сабзавот, узум етказиб бериш бўйича кейинги йилларда катта ютуқларга эришилди. Биргина пахтачилик соҳасида 1999 йилга нисбатан 28 фоиз ўсишга эришилди.

Олинган даромадлар халқ фаровонлигини оширишга сарфланмоқда. Жумладан, 1990 йилда туманда 15467 та хонадон газлаштирилган бўлса, бугунги кунда 25500 та хонадон табиий газ хизматидан баҳраманд бўлмоқда. Ўша йилларда 184 км. тоза ичимлик суви трассалари тортилган бўлса, ҳозирда юз фоиз қишлоқлар тоза ичимлик суви билан таъминланган. Бувайда қишлоғида тўқув-трикотаж фабрикаси, Янгиқўрғонда гилам ва бахмал тўқиш корхонаси қурилиб фойдаланишга топширилди. Ўнта мактаб учун янги бино ва спорт иншоотлари қуриб берилди. Туман тарихида алоҳида из қолдирган машҳур кишилар ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ хотира кечалари ва бошқа тадбирларни ўтказиб туриш одатга айланди. Уста пахтакорлар Абдуқодир Алиқулов, Исмоилжон Назаров, Бекмирза Қозоқов, Жўрақўзи Алибоевларга бағишлаб ўтказилган хотира турнирлари катта маънавий-маърифий аҳамиятга эга.

— Биласиз, — дейди туман ҳокими Бахтиёр ака Тўрақулов вазмин оҳангда, — тарихда Амир Темур бобомизгина пайғамбарларимиз, азиз-авлиёларимиз қабрларини, мақбараларини обод қилганди. Бу савобли ва хайрли ишга тарихда иккинчи бор Юртбошимиз қўл урди. Ат-Термизий, Исмоил Бухорий, Баҳовуддин Нақшбанд, Амир Темур, Улуғбек, Бобур, Жалолиддин Мангуберди, Ал-Фарғоний, Бурҳониддин Марғиноний каби улуғ алломаларимизнинг мақбаралари қайта таъмирланиб, янгидан-янги ёдгорликлар ўрнатилди, катта ишлар амалга оширилди. Улуғларимизни улуғлаш учун туманимизда озми-кўп ишлар қилган бўлсак, юқоридаги ташаббуслардан илҳомланганимиз самарасидир. Менинг битта мақсадим бор: улуғ аждодларимиз юрти бўлган Биби Убайдани юртдошларимизга таништиш... Тарихчи олимларимизнинг диққатини туманимизга қаратиш... Шунингдек, Ўзбекистон тарихини яратишда ҳам туманимиз ҳудудидаги ёдгорликлар муҳим манба бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз.

* * *

Бугун бувайдаликлар ана шундай эзгу ният билан яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар.

Саид АНВАР.

Яқинда янги "Семурғ" халқаро жамғармаси тузилганлиги ҳақида эшитиб қолдим. У қандай жамғарма, қайси юмушлар билан шуғулланади?

Ш. АКБАРЖОНОВ,
Чиноз тумани.

"Семурғ" бахт улашади

Меҳр-оқибат, саховат жарчиси — "Семурғ" хайрия жамғармаси халқаро майдонга чиқди. Унинг мақсад ва вазифалари нималардан иборат? Мухбиримиз "Семурғ" халқаро хайрия жамғармаси раиси Рихсибой Мирқосимов билан шулар ҳақида суҳбатлашди.

— Очиғини айтадиган бўлсак, жамғарма бир неча хайрли ва айни пайтда савобли мақсадларни кўзлаб иш бошлади. Шулардан энг асосийси турли сабаблар туфайли озодликдан маҳрум этилган шахслар ва уларнинг оила аъзоларига моддий ва маънавий кўмаклашишдир. Айтишингиз мумкин, жиноят қилдими, жазосини олсин, улар шафқатга арзимайди, деб. Бироқ улар орасида ўнлаб маҳкумлар борки, билиб-билмай, жиноят кўчасига кириб қолган, баъзан эса бахтсиз тасодиф туфайли жиноятчига айланган. Озгина эътибор, меҳр-муҳаббат, бағрикенглик уларнинг хатоларини англаб етишларига ва соғлом турмуш тарзига қайтишларига сабабчи бўлиши мумкин. Бизнинг энг асосий вазифамиз ҳам уларни жамиятга соғлом инсонлар қилиб қайтишларига кўмаклашишдир.

— Сир бўлмаса, уларга қай тарзда ёрдам бериш назарда тутилган?

— "Семурғ" шу йилнинг апрелида ташкил этилди. У ўз Низоми ва Низом жамғармасига эга. Бизнинг биринчи галдаги мақсадимиз маҳкумлар, жазо муддатини ўтаб озодликка чиққанлар ва уларнинг оила аъзолари учун янги иш ўринлари очиш, кичик ва қўшма корхоналар ташкил этиб, ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш. Бундан тушган маблағларни эса маҳкумлар учун кийим-кечак, озиқ-овқат, дори-дармон олишга, зарур ҳолларда ҳуқуқий ёрдам кўрсатишга сарфлаймиз. Шунингдек, ахлоқ тузатиш муассасаларида турли маданий-маърифий тадбирлар, концертлар уюштириш ниятимиз бор. Бу борада Миллий театримизнинг бир гуруҳ санъаткорлари бизга холис кўмак беришга тайёр эканликларини билдиришди.

— Жамғармани ташкил этиш фикрининг туғилиши, уни ташкил этиш жараёнлари ҳақида ҳам гапириб берсангиз. Қолаверса, жамғарманинг номи нега айнан "Семурғ?"

— Эътироф этиш керак, бундан ўн бир йил олдин ана шундай жамғарма тузиш у ёқда турсин ҳатто ўйлаш ҳам хомхаёл эди. Мустақиллик туфайли бизнинг юртимизда ана шундай жамғарма тузиш имкони туғилди. Бу республикамиздаги элликдан зиёд нодавлат, нотижорат ташкилотларнинг биттаси, холос.

Жамғармани ташкил этиш фикри пайдо бўлгани хусусида тўхталсак, мен узоқ йиллар мобайнида ахлоқ тузатиш муассасаларида ишлаганман. Ўзи истамаган ҳолда жиноят кўчасига кириб қолган, бахтсиз тасодиф туфайли қамоқхоналарда ўтирган кўплаб ёшлар билан суҳбатлашишимга тўғри келган. Уларнинг келажак ҳақидаги орзу-ўйларини эшитиб, тўғриси, бу орзулар орзулигича қолиб кетиши мумкинлигини ўйлаб, ачиниб кетардим. Маҳкумларнинг санъат, адабиёт, маданият борасидаги фикр-мулоҳазаларини қўяверинг... Ўшанда мени бир ўй қийнарди: озодликка чиққан маҳкумлар ҳаётда ўз ўринларини топа оладиларми?! Ёки уларнинг таржимаи ҳолидаги қора доғ кейинги ҳаёт йўлларини ҳам зимистонга айлантирадими?! Ахир, улар орасида қилмишидан пушаймон бўлганлари, баъзан адолатсизлик сабаб бу ерга тушиб қолганлар қанча! Менда қоронғуликка тушиб қолган одамларга ёрдам бериш фикри ўшанда туғилган эди. Пенсияга чиққач, бу масала ҳақида жиддий ўйландим, ўқиб-ўргандим. Республикамизнинг "Жамоат бирлашмалари тўғрисида"ги, "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида"ги Қонунлари куч бағишлаган бўлса, Президентимизнинг "Жаҳолатга қарши — маърифат" деган пурмаъно каломлари менга қанот бахш этди. Тасаввур қилинг, кечагина жиноятчи бўлиб қамалган одам бугун хатосини тушуниб ўзи, оиласи, юрт фаровонлигини ўйлаб меҳнат қилса. Таржимаи ҳолидаги қора доғларни ювса. Бу, аввало, ўша оила учун, қолаверса, юртимиз учун фойдали эмасми? Жамғарманинг номига келсак, Бунёдни зимистондан ёруғликка олиб чиққан Семурғ қуши ҳақида ўқигансиз, албатта. "Семурғ"нинг мақсади ҳам меҳр ва ёрдамга муҳтож кишиларга бахт улашишдир. Яна бир гап. Бизнинг ташкилотимиз мақсад ва вазифалари нуқтаи назаридан нафақат мамлакатимизда, балки жаҳондаги ягона ташкилотдир.

> ***Қай киши кўнгли бузуқнинг хотирин шод айлагай,***
> ***Онча борким, Каъба вайрон бўлса обод айлагай.***
>
> **Алишер НАВОИЙ.**

— Жамғарманинг истиқболдаги режалари қандай?

— Яқинда жамғармамизнинг Тошкент шаҳар бўлими ташкил этилди. Ана шундай бўлимларимиз нафақат вилоятларда, балки хорижий мамлакатларда ҳам бўлади. Ахлоқ тузатиш муассасалари, туман ҳокимликларидаги махсус комиссиялар, ички ишлар бўлимлари билан халқаро ҳуқуқ нормаларига амал қилган ҳолда ҳамкорликда ишлашни режалаштирганмиз. Жамғармамиз қошида малакали психологлар, шифокорлар, ҳуқуқшунослардан иборат гуруҳлар тузамиз. Айни пайтда ана шундай соҳа кишилари — кўнгиллилар жамғармамизга мурожаат қилишмоқда. Кўпгина ташкилот ва корхоналар эса ўз хайрия ёрдамларини таклиф этишаётир. "Семурғ" мамлакатимиздаги энг кенжа нодавлат нотижорат ташкилот эканлиги боис кўпчилик бизнинг ҳисоб-рақамимизни билмаслиги айрим муаммоларни келтириб чиқармоқда. Негаки, мискин кўнгилларга нур, бахтсиз оилаларга бахт, ноҳақлик қурбони бўлаёзганлар қалбига ишонч, меҳр олиб киришдан, улар кўзларидаги ўкинч ўрнини қувонч эгаллашидан завқланадиган ҳамюртларимиз жуда кўп. Ишонтириб айтаманки, уларнинг хайрия ёрдамлари фақат эзгуликка хизмат қилади. Бу хайрли ва айни пайтда савобли ишдан саховатпеша кишилар четда қолишмайди. Биз юртдошларимизга, айни пайтда мамлакатимиз фаровонлигига баҳоли қудрат ҳисса қўшаётган хорижий фирмалар ва компаниялар вакиллари саховатига ишонамиз.

— Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур. Эзгу ишларингизда муваффақиятлар тилаймиз.

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳомийлик қилишни истовчилар учун "Семурғ"нинг банкдаги ҳисоб рақами:
АКБ "АВИАБАНК" МФО 00445 ОКПО код 09806420ИНН 204010264 ҳ/р. 20212000904179280001.

Муаллифдан: мен ушбу мақолага тўланадиган қалам ҳақини «Семурғ» халқаро жамғармаси ҳисоб рақамига ўтказаман.

ҲИКМАТ

Гўзал хулқ қаҳр-ғазаб келганда билинади.

САВОЛ БИЗДАН...

Англия боғи қайси давлатда жойлашган?

136-35-60

Кечаги сонда берилган саволнинг жавоби:

Дания, Исландия, Швеция, Норвегия.

Навоий вилояти хўжалик судининг 2002 йил 9 июлдаги 21-02-05/149-«Б»-сонли ажримига мувофиқ, банкротлик иши кўрилаётганлиги муносабати билан Навоий шаҳрида жойлашган қарздор «Экспресс-Сервис» тижорат ишлаб чиқариш корхонаси кредиторларининг такрорий йиғилиши 2002 йилнинг 6 август куни соат 10.00да Навоий шаҳри, Х.Дўстлиги кўчаси, 73-«А»-уйда («Навоий» меҳмонхонаси, 4-қават), вилоят иқтисодий ночор корхоналар ишлари бошқармасида бўлиб ўтади.

Йиғилишда корхона барча кредиторлари вакиллари тегишли ишончнома билан иштирок этишлари ҳамда қарздорга нисбатан талабларни тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим қилиши маълум қилинади.

Мурожаат учун телефонлар: 223-48-68, 223-90-89.

6115/1614

Навоий вилояти хўжалик судининг 2002 йил 10 июлдаги 21-02-05/142-146-«Б»-сонли ажримига мувофиқ банкротлик иши кўрилаётганлиги муносабати билан Навоий шаҳрида жойлашган қарздор «Қизилқум Рус-Нур» масъулияти чекланган жамият қўшма корхонаси кредиторларининг такрорий йиғилиши 2002 йилнинг 7 август куни соат 10.00да Навоий шаҳри, Х.Дўстлиги кўчаси, 73 «А»-уйда («Навоий» меҳмонхонаси, 4-қават), вилоят иқтисодий ночор корхоналар ишлари бошқармасида бўлиб ўтади.

Йиғилишда корхона барча кредиторлари вакиллари тегишли ишончнома билан иштирок этишлари ҳамда қарздорга нисбатан талабларни тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим қилишини маълум қилади.

Мурожаат учун телефонлар: 223-48-68, 223-90-89.

6113/1614

Тошкент шаҳар Яккасарой тумани «Барака-Холис» ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш жамғармаси, ОКПО коди 18412944 тугатилади.
Даъволар матбуотда эълон чоп этилгандан бошлаб 10 кун давомида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Юсуф Хос-Ҳожиб кўчаси, 76-уй. Тел.: 55-73-69.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га
эълонлар с 9.00 дан 18.00 гача қабул қилинади.
Тел. факс: 136-09-25, 132-10-63
956 хона

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институти жамоаси гистология кафедрасининг профессори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси

Комилжон ЗУФАРОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси ҳайъати ва жамоаси тиббиёт фанлари доктори, Ўзбекистон Республикаси фан арбоби, Беруний номидаги Давлат мукофоти соҳиби, профессор, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси академиги

Комилжон ЗУФАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия ва ҳамдардлик билдирадилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди жамоаси фуқаролик ишлари бўйича Хоразм вилоят судининг раиси Атабой Дўсчановга онаси

АВАЗЖОН аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдиради.

Ибн Сино Халқаро жамғармаси таниқли олим, Ўзбекистон Фанлар академияси академиги, профессор

Комилжон ЗУФАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги ҳузуридаги Иқтисодий ночор корхоналар ишлари қўмитаси жамоаси қишлоқ хўжалик корхоналарини санация қилиш бошқармаси бошлиғи Актам Хаитовга падари бузруквори

Аҳмад ХАИТОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Бадиий Академияси Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти раҳбарияти ва жамоаси «Меъморлик» бўлими аспиранти

Толибжон АҲМАДАЛИЕВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва яқинларига ҳамдарлик билдиради.

«Ўзбекэнерго» ДАК «Ўзэлектртармоқ» шўъба корхонаси жамоаси Хоразм Магистраль электр тармоқлари директори Шавкат Машариповга акаси

Ғайрат МАШАРИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 777, 27606 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар **Ж. ТОҒАЕВ** ва **З. БОЛТАЕВ** томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — **А. ОРИПОВ.**
Навбатчи муҳаррир — **О. РАҲИМОВ.**
Навбатчи — **Ҳ. КАРИМОВ.**
Мусаҳҳиҳ — **О. АБДУАЗИМОВ.**

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[t] — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.30.
1 2 3 4 5 6